

KIZILAY

DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Sahife

- 3 — Cenevre Diplomatik Konefransı.
- 20 — Kızılay Haftası münasebetiyle Radyo Konuşmaları,
Rahmi Argon ve Fikri Akurgal
- 29 — Tüberküloz savaşında Streptomycine'in rolü,
Çeviren Dr. Gıyasettin Altıntaş.
- 31 — Romatizma için yeni ilâç.
Dr. Remzi Göneng.
- 33 — Tüberküloz ve Hemşireler.
Çeviren Dr. Gıyasettin Altıntaş.
- 41 — Sağlık bilgileri ve Tıpta yenilikler.
- 45 — Kızılay ve Kızılhaç haberleri.
- 56 — İyilik unutulmaz (Hikâye).
Saadet Akışık.
- 60 — Kızılay Gençlik Kurumu nasıl çalışır?
Salim Üneri.

KIZILAY HAFTASI — 29 Ekim — 4 Kasım

Sayı : 33

Eylül 1949

Fiatı 20 Krş.

WANDER

Müstahzarları

VİTAMİNLER

B-Vit
C-Vit
Vi-De

Vi-Etal
Vi-Nicotyl

VİTAMİN İLE KOMBİNE

müstahzarlar

Cal-De-A
Cal-De-Ce

Cal-De-Vit
Vitona B

SÜLFAMİDLER

Diazinol
Soranil

Sulfana
Sulfoguanil

SÜLFAMİD İLE KOMBİNE

müstahzarlar

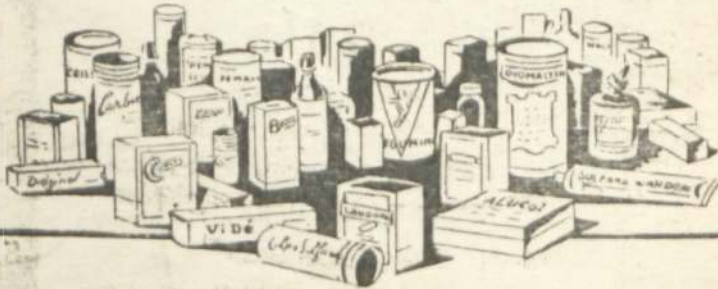
Colpo Sulfana
Sulfacol poudre

Sulfana pommade
Sulfotropine

DİĞER MÜSTAHZARLAR

Alubar poudre
Alucol
Alucol compositum
Aminocardol
Antisacer
Asmac
Carbietol
Formitrol
Hepareguline

Intrayod
Lativa
Neomensyl
Novascabian
Ovomaltine
Pyridenal
Synthocrine
Thiomidil
Trinitrine cafelnée

Dr. A. WANDER S.A., BERN - İSVİÇRE

Merkezi
Sirkeci Nur Han
İSTANBUL
P.K. 577

Türkiye Müessesillığı:
YILBAK TİCARET A O

Şubesi:
Gazi Bulvarı 31
İZMİR
P.K. 171

DDT Geigy DDT

DDT 'nin haşere öldürücü tesirini keşfetmek meziyeti yalnız ve yalnız İsviçrede, Basel şehrinde kâin

J. R. GEIGY A. Ş.

fabrikalarına aittir.

Mezkûr fabrikanın mamulâtından

% 5 **DDT** 'yi

muhtevi

NEOCİD

Müstahzarı

girdiği yerde

Tahta kurusu

Pire

Sinek

Sivri sinek

Hamam böceği

ve sair haşeratı

yaşatmaz.

İnsanlar ve ehli hayvanlar için
katıyen zararsızdır.

Taklitlelerinden sakınınız

NEOCİD :

İsrarla isteyiniz

Elli gramlık ve yarım kiloluk

Türkiyeye mahsus orijinal ambalajlar-
da piyasaya bol miktarda arz edilmiştir

Türkiye Umumi Mümessili :

BURKHARD GANTENBEIN ve Şsı

Büyük Tünel-Han 23-28

Galata * Tel 44672

BIVATOL

ANTİSİFİLİTİK

Yağda münhal bizmut müstahzarı
1 cc = 0,07 gr. Madeni Bizmut

Ağrısız zerk
Kolay imtisas
Kuvvetli tesir
Arsenik mürekkeplerinden daha kullanışlı
Penisillinden daha emin

1 cc.lık 10 ampul ihtiva eden kutular

LES LABORATOIRES ROUSSEL - PARIS
Türkiye Mümessilliği : TÜRKFARMA MÜESSESESİ
P. K. 651 - İstanbul - Telefon : 23887

KIZILAY

Neşriyat Müdürü
Dr. Remzi GÖNENÇ

Abone Bedeli
Seneliği 4 Sayı itibarile
80 Kuruş

Müracaat yeri
Kızılay Genel Merkezi
ANKARA

Telefon : 21458
Telgraf : KIZILAY

Eylül 1949

20 Kuruş

Sayı : 33

CENEVRE DİPLOMATİK KONFERANSI

21 Nisan - 12 Ağustos 1949 tarihleri arasında Cenevre'de toplanan Diplomatik Konferansa Kızılay Derneğimiz Başkanını'n reisliği altındaki bir hey'etle iştirâk edildi. Bu konferansın konusunu, harp felâketine uğrayacakları korumak için hazırlanmış olan andlaşma tasarılarını Hükûmetler adına incelemek teşkil ediyordu.

Bu andlaşma tasarıları, son harplerde edinilen tecrübeler göz önünde tutularak, 1946 da Cenevre'de toplanan Kızılhaç konferansı, 1947 de yapılan "Hükûmet Eksperleri Cenevre Konferansı" ve nihayet 1948 yılının Ağustos ayında Stockholm'da yapılan XVII inci Milletlerarası Kızılhaç Konferansı gibi tedkik ve hazırlık safhaları geçirmişti.

Dört ay kadar süren çalışmalar neticesinde vücuda gelen dört andlaşma, Konferansa iştirâk etmiş

olan altmış üç Hükûmet tarafından kabul edildi. Bunlardan onyedisi andlaşmaları imzaladılar; biz de bunlar arasındayız. Hükûmetlerinden bazı noktaları için talimat almak lüzumunu hisseden temsilciler için de, 8 Aralık 1949 da olmak üzere ayrı bir imza günü kararlaştırıldı.

Kabul edilen dört andlaşmadan birincisi ve ikincisi Kara, Deniz ve Hava harbinin hastalarına ve yaralılarına üçüncüsü harp esirlerine aiddir. Bu üç andlaşma zaten mevcut idi ve son harplerin tecrübelerinden faydalanarak islah edildi. Dördüncü andlaşma sivillere aittir ve tamamiyle yenidir.

1 — Harp halindeki silâhlı kuvvetlerin hasta ve yaralılarının vaziyetlerinin ıslahı için 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre andlaşması.

Bu andlaşmadaki başlıca yenilikler şunlardır:

A — Hastalar ve yaralılar.

1 — Andlaşmanın bazı hükümleri, iç harpler ile, sömürge savaşları gibi milletlerarası mahiyette olmıyan ihtilâflarda da tatbik edilecektir.

2 — Hasta ve yaralıları insanca muamele ve bakım sağlanacağı gibi, cinsiyet, ırk, milliyet, din, siyasî kanaat gibi sebeblerle farklı muamele yapılmıyacaktır. Yaralıların ve hastaların öldürülmesi, işkenceye, ilmi ve biyolojik denemelere tabi tutulmaları, kasden sıhhi bakımdan mahrum ve sarî hastalıklara mâruz bırakılmaları, bunlara karşı her türlü mîsillemede bulunulması yasak edildi.

3 — Kadınların özel bir saygı ve korunmadan faydalanacakları açıklandı.

4 — Kuşatılmış yerlerden hasta ve yaralıların özel anlaşmalarla tahliyesi imkânı sağlandı.

5 — Harp kurbanlarının hüviyetini tesbit etme usul ve vasıtaları islah ve tavih edildi. Ölüm vukuunda, ölümlerin mümkün olduğu nisbette münferiden gömülme-leri veya yakılmaları esası kabul edildiği, aynı zamanda cesetlerin ancak mübrem sıhhi sebebler veya ölünün mensup bulunduğu dinin icapları olarak yakılabileceği tasrih edildi. (Madde 16,17).

6 — Hastalara ve yaralıları —kendiliklerinden veya yetkili makamların dâveti üzerine— bakan sıhhi personel ve, bazı şartlarla, halk, işgal altındaki memleketlerde dahi özel bir korunmadan faydalanacaktır. Bu suretle parâşütle bir memlekete indirilmiş olan hasta ve yaralı askerlere bakım sağlanabileceği gibi, bazı şartlarla mukavemet hareketlerine katılanlardan hasta ve yaralı olanlar da bakımsız bırakılmamış olacaktır.

Bu gibi hasta ve yaralıları bakan hekimler ve halk, bu hareketlerinden dolayı hiçbir takip ve mahkûmiyete mâruz kalmıyacaklardır (Madde 18).

7 — 1929 andlaşması münhasıran askerlere veya resmen ordulara bağlı bulunan şahıslara kabili tatbik iken, yeni andlaşma hükümleri genişletilerek, askerî uçakların sivil mürettebatına, ticaret gemileri mürettebatına, ve mukavemet hareketlerine mensup kimselere teşmil edilmiştir (Madde 13).

B — Sağlık ve Din personeli :

1929 andlaşmasında sıhhi personel, bilhassa düşman eline düştüğü zaman, özel bir himayeye mazhar olmakta ve esir telâkki edilmeyip ilk imkânda iade edilmekte idi.

Konferans, sıhhi personelin ötedenberi faydalandığı himayeyi olduğu gibi muhafaza etmiştir. (Madde 24, 25).

Bununla beraber, 1929 Konvansiyonu, ancak muhasımlar arasında anlaşma suretiyle, sıhhi personelden bir kısmının kendi ordusuna mensup esirlere bakmak üzere alıkonabileceğini, istisnai bir vaziyet olarak derpiş etmiş iken, — esir sayısının yükseldiği ve esaret süresinin uzunluğu gözönünde tutularak— bu personelin esirlerin sıhhi ve mânevî ihtiyaçları nisbetinde re'sen alıkonabilecekleri kabul edilmiştir (Madde 28).

Bu suretle alıkonacak sıhhi ve dinî personel, esir sayılmıyacak, harp esirlerinin bütün haklarından istifade etmekle beraber, ayrıca vazifelerini hakkiyle görebilmek için bazı kolaylık ve imtiyazlardan faydalanacaklardır (Madde 28).

Alıkonan personel, mensup bulunduğu Devlet tarafından icabında başkalarıyla değiştirilebilecektir (Madde 28).

Din personeli aynı muameleye tâbi olacaktır.

C — Sağlık müesseseleri ve teşekkülleri:

Bu konudaki önemli yenilikler şunlardır :

1 — Her memlekette, hasta ve yaralı ile bunlara bakan personele mahsus "Sağlık bölgeleri ve mahalleri" tesis edilebilecektir. Her türlü askerî hareket, faaliyet ve münakalenin yasak olacağı bu bölgeler, sağlık müesseseleri gibi

işaretlenecek ve aynı himayeyi görecektir (Madde 29).

2 — Andlaşmanın koruduğu sağlık müesseseleri sivil, hasta ve yaralıları da bakabilecektir.

3 — Sâbit müesseseler ile Sağlık malzemesinin ve depolarının kasten imha edilemeyeceği tasrih edilmiştir (Madde 33).

4 — Seyyar Sağlık teşkilleri, düşman eline geçtiği zaman bu teşkillerin malzemesi iade edilmeyecek fakat harp kanunlarına da tâbi olmayıp hastalara ve yaralıları mahsus kalacaktır.

1929 andlaşmasında bu malzemenin sıhhi personel ile birlikte iade olunacağı yazılı idi.

5 — Hastane gemilerine karadan taarruz edilmeyeceği tasrih edildi (Madde 20).

d) Sağlık taşıtları :

Bu mevzudaki yenilikler :

1 — Sağlık malzemesinin ve taşıtlarının geri verilmemesi esası kabul edilmiştir (Madde 35).

2 — Sıhhiye hava taşıtlarını daha güvenli bir şekilde korumak ve suiistimalleri önlemek maksadıyla, sıhhiye uçaklarının güzergâhlarını, uçuş yükseklik ve saatlerini bildirmeleri ve bu şartlara uydukları ölçüde korunmaları —modern harbin icaplarına daha uygun görülmek— esasında mutabık kalınmış ve bu uçakların beyaza boyanmasında amelî fayda kalmadığından, yalnız koruma alâmetiyle işaretle-

necekleri belirtilmiştir.

Sihhiye uçaklarının düşman arazisi üzerinde uçmaları Genel olarak yasaktır. Yere inmeye mecbur edilen uçaklar, kontrol edildikten sonra yollarına —içindekileri hâmil— devam edebilecekler, fakat ârizî iniş halinde uçak mürettebatı ile hasta ve yaralılar esir olacaklardır. Sihhi personel yukarıda arzolunan esaslar dahilinde muamele görecektir (Madde 36).

Sihhiye uçakları, uçuş yolları, irtifaları ve zamanlarını belirten anlaşmalara göre tarafsız devletlerin toprakları üzerinde uçabileceklerdir (Madde 37).

E — Koruma işaretleri :

1 — (Kızılây), (Kızılhaç), (Kızılarslan ve Güneş) gibi koruma alâmetlerinin birleştirilmesi hakkında Milletlerarası Kızılhaç Komitesi tarafından hazırlanmış olan bir muhtıradaki görüşler ve bu konuda Kızılhaç işaretinin tek koruma alâmeti olarak muhafaza edilmesi yolunda konferans üyeleri arasında daha önceden yapılmış olduğu hissolutan propaganda, muvazana heyetimizin bu konunun müzakeresine hususî bir dikkat, ehemmiyet ve alâka göstermesini gerektirmiştir.

Bu konunun müzakeresine geçildiği zaman, Holânda temsilcisinin hiçbir dinî ve millî mânası olmayan yeni bir alâmet kabul edilmesi hakkındaki teklifi, Kızılhaç memleketlerinin şiddetli muhale-

fetleriyle karşılanmıştır. Bunu müteakip Kızılây dâvamızı müktesep hak olarak ele alan delegasyon başkanımızın, ismi ve şekliyle dinî mahiyeti münakaşa kabul etmeyecek surette vâzıh bulunan Kızılhaçın memleketimiz halkı tarafından kabulüne imkân olmadığı hakkındaki deklarasyonu Komisyon üyeleri arasında derin ve dâvamızın doğruluğuna ikna edici bir tesir yapmıştır. Geniş bir tasvip ile karşılanan bu demecden sonra, İsrail'in kendi işaretini de koruma alâmetleri arasına koydurmak üzere yaptığı teklif red ve Kızılâyın himaye işareti olarak kullanılabileceğine dair olan hüküm eski şeklinde ipka edilmiştir.

2 — Koruma alâmeti meselesinin esası bu suretle görüşlerimize uygun olarak halledildikten sonra, bu konu ile ilgili bütün maddelere Kızılâyın ilâvesi için tekliflerde bulunulmuş ve bu tekliflerimizin hepsi kabul edilmiştir.

Bu meyanda, Kızılhaç işaretinin suiistimalini önlemeğe matuf hükümlerin Kızılây hakkında da tatbik olunacağına dair hükümler eklenmiştir.

3 — 1929 andlaşmasında, Kızılhaç isim ve alâmetinin ticaret ve sanayide kullanılamıyacağı yazılı olduğu halde, Kızılây bu himayeden istifade ettirilmemişti.

Bu memnuniyetin Kızılâyda teşmili için Delegasyonumuz tarafından 1 nci Komisyona yapılan

teklif Komisyonda ekseriyet kazanamaması üzerine, teklifimiz Konferans umumî heyetinde tekrar edilmiştir. Burada da mukavemetlerle karşılaşan teklifimizin kabulünü sağlamak için yapılan temaslardan sonra, Delegasyonumuz başkanının, teklifin mucip sebeplerini kuvvetle ifade eden demeci bir çok tereddütleri izale etmiş ve neticede aynı memnuiyetin —makabline şâmil olmamak üzere— Kızılaya da teşmili, büyük bir çoğunlukla kabul edilmiştir.

4 — Sıhhi personelin hüviyet varakalarında imza veya parmak izi veyahut her ikisinin birden bulundurulması hakkında kabul edilen hüküm Hükümetimiz görüşlerine tamamen uygundur.

Kabul edilen andlaşma, X fasıl-da toplanan 64 madde ve iki ekten müteşekkildir.

II — Silâhlı kuvvetlerin denizdeki hasta, yaralı ve kazazedelerinin vaziyetlerinin ıslahı için 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre andlaşması:

Bu andlaşma, deniz harplerinin hususiyetleri gözönünde tutularak kara kısmına muvazi ve mütenazır olarak hazırlanmıştır.

1907 La Haye Deniz andlaşmasında yapılan başlıca değişiklikler şöylece hulâsa edilebilir :

1 — Eski andlaşmada Kızılay alâmetini koruma işareti olarak tanıyan bir hüküm yok iken yeni sine bu hüküm koydurulmuştur (Madde 41).

2 — Gerek Devlete gerekse hususî cemiyet ve teşekküllere ait hastane gemileri beyaza boyanacak ve Kızılhaç veya Kızılay alâmetleri ile işaretlenecektir. (Madde 43).

1907 andlaşmasında, hususî hastane gemilerinin kırmızı, askerî hastane gemilerinin ise yeşil bir bandla da işaretlenmeleri mecburî olduğu gibi, Kızılay alâmetlerinin koruma işareti olarak istimaline dair hüküm yoktu.

3 — Hastane gemilerinin tonajı.

Her hangi tonajda olursa olsun bütün hastane gemilerinin —isimleri ve eşkâlleri on gün evvel bildirilmiş olmak şartıyla— himaye edilmeleri ve ancak açık denizlerde uzun mesafelere nakliyat yapılması takdirinde, hem yardım hizmetlerini kolaylaştırmak ve hem de temyiz ve teşhis kabiliyetlerini arttırmak için hükümetlerin 2.000 tondan aşağı olmıyan hastane gemileri kullanmağa gayret edecekleri, kabul edilmiştir.

Hastane gemisi haline konan ticaret gemileri, harp sonuna kadar başka maksatlarla kullanılamıyacaktır (Madde 33).

4 — Can kurtaran motörleri :

Can kurtaran motörlerinin süratini tahdit için yapılan teşebbüsler muvaffak olmamış ve süratleri ne olursa olsun bu motörlerin himaye göreceği kabul ettirilmiştir (Madde 27).

Cenevre Diplomatik Konferansında Türk Delegasyonu

Cemiyetlere ve hususî teşekkül-
lere ait olan can kurtaran motör-
leri 1907 andlaşması ile himaye
edilmiş iken Devlete ait olanlar
korunmamakta idi.

Hükümetimizin direktiflerine
uygun olarak yaptığımız teklif ka-
bul edilerek, Cemiyetlere ve hususî
teşekküllere ait olanlar gibi Dev-
lete ait olan can kurtaranların da
himaye edilmeleri ve münhasıran
bu cankurtaranlar tarafından kul-
lanılan kara tesislerinin de —im-
kân nisbetinde— korunmaları sağ-
lanmıştır (Madde 27, F. 2.).

5 — Muharip tarafların harp
gemileri, hastane gemilerindeki
hasta ve yaralıların teslimini, an-
cak sağlık durumları müsait olmak
ve kâfi bakım sağlayacak tesisatı
haiz bulunmak şartıyla, istiyebile-
ceklerdir (Madde 14).

Bir tarafsız Devletin harp
gemisine ve uçağına alınan veya
hut limanına çıkarılan hasta, ya-
ralı ve kazazedeler, milletlerarası
hukukun gerektirdiği hallerde, ye-
niden askerî harekâta iştirâk ede-
miyecek şekilde alıkonacaktır
(Madde 15, 17).

7 — Karadaki sağlık tesisleri denizden bombardıman edilemeyecektir (Madde 23).

8 — Münhasıran silâhlı kuvvetlerin hasta ve yaralılarının tedavisine veya hastahkların önlenmesine mahsus sağlık malzemesini taşıyan gemiler, seyir şartları muhasım tarafa bildirilmiş olmak ve muhasım tarafca kabul edilmiş bulunmak şartıyla korunacaklardır (Madde 38).

9 — Kara kısmından farklı olarak, düşman eline geçen sağlık malzemesi hemen geri verilecektir (Madde 24, 38).

Bu esaslara göre kabul edilen deniz andlaşması 9 fasılda toplanan 63 madde ile 2'ekten ibarettir.

III — Esirler hakkında tatbik edilecek muameleye dair 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre andlaşması :

Kabul edilen yeni andlaşma metni, 6 fasılda toplanan 143 madde ile 5 lâhikayı ihtiva etmektedir.

Yeni andlaşma ile kabul edilen başlıca hükümler şöylece hülâsa edilebilir :

1 — Yeni andlaşma ile Milletlerarası Hukukta, ilk defa olmak üzere

Cenevre Diplomatik Konferansı Umumi Heyeti toplantı halinde

re, "muntazam teşkilât kurmuş mukavemet kuvvetleri" adı altında, yeni bir muharip sınıfı tanımış ve bu kuvvetler mensuplarına, düşman eline düştükleri takdirde, esir muamelesi tatbik edilmesi kabul olunmuştur. (Madde 4, fıkra 2).

2 — İkinci dünya harbinde edinilen tecrübelerle istinad edilerek, düşman eline düşen ticaret gemileri erkân ve mürettebatının, esir statüsüne tâbi tutulmaları kabul edilmiştir. Yeni bir kategoridir. (Madde 4, fıkra 5)

3 — Terhis edilen düşman ordusuna mensup olup şâgil devlet tarafından, emniyet tedbiri olarak enterne edilen bir kimse hakkında da esirler anlaşması ahkâmı tatbik edilecektir. (Madde 4, Bend B. Fık. 1)

4 — Kimlerin esir sayılacağını tâdat eden dördüncü madde şumullüne girip girmediği üzerinde tereddüt hâsıl olan bir kimse, durumu taayyün edinceye kadar, bu andlaşma ahkâmından istifade edecektir. (M.5 fıkra 2)

5 — Esirler, andaşlamaya taraf olmıyan bir devlete devredilemeyecektir. Akit bir devlete devredildiği takdirde, bu devlet andaşmanın belli başlı vecibelerini ifa etmez veya edemezse devri yapan taraf gerekli tedbirleri ittihaz etmekle ve icabında esirleri geri almakla mükellef olacaktır. (Madde 12)

6 — Esirler üzerinde ilmi ve tıbbî tecrübelerle girişilmesi yasak edilmiştir. (Madde 13)

7 — Harbe taraf devletler, emrinde bulunup esir durumuna düşebilecek kimselere, birer hüviyet varakası vermekle mükellef olacaktır. (Madde 17)

8 — Verdiği söz veya teminat üzerine serbest bırakılıp da kaçan bir esir, tekrar ele geçtiği takdirde, yeniden muhasemata katılmış olsa bile, firarından dolayı cezalandırılmıyacak ve esirler andaşması ahkâmına tâbi kalacaktır. (Madde 21)

9 — 1929 andaşması hükümlerine göre yakalanmasını müteakip serbest bırakılması lâzımgelen sıhhi personel, hasta ve yaralıların tedavileri icabettirdiği müddetçe, ilgili devlet tarafından, esirler kampında tutulabilecektir. Askeri birliklere refakat eden din temsilcileri hakkında da keza aynı hüküm câridir. (Madde 33)

10 — Esarete iken terfi gören rütbe sahiplerinin yeni rütbeleri, bunları elinde bulunduran devlet tarafında da tanınacaktır. (Madde 43)

11 — 1929 andaşmasına nazaran, subaylar, iâşe ve giyimlerini aylıkları ile temine mecbur idiler. Yeni andaşma, bütün esirlerin iâşe ve ibatesini bilâ bedel tedarik etmek mükellefiyetini, esiri elinde bulunduran devlete tahmil etmiştir. (Madde 26)

Kızılay — Kızılhaç Dernekleri Birliği 3 - 8 Nisan 1949 toplantısından bir int'ba

12 — Çalıştırılan esirlere münasip bir ücret verilecektir. (M. 54)

13 — İşçi olarak istihdam edilecek esirler hakkında, çalıştırılan devletin, işçilerin himayesine müteallık mevzuatı hükümleri tatbik edilecektir. (Madde 51)

14 — Rızaları olduğu takdirde, esirler tehlikeli işlerde de çalıştırılabilecektir. Mayın çıkarma ve buna mümasil işler, aynı hükme tâbidir. (Madde 52)

15 — Şimdiye kadar yalnız rütbe sahiplerine verilmekte olan ay-

lık, erata da teşmil edilmiştir. (Madde 60)

16 — Esirlere gönderilen yardım kolilerinin, andlaşmaya taraf devletler arazisindeki nakil masrafları, ilgili devletler tarafından ödenecektir. (Madde 74)

17 — Munhasıran esirler tarafından işlendiği takdirde, suç sayılacak bir fiili, ilgili devlet, ancak disiplin cezası ile müeyyidelendirebilecektir. (Madde 82)

18 — Prensip itibarile, esirlerin, munhasıran askerî mahkemelerde yargılanması kabul edilmiş-

tir. İlgili devletlerin, kendi ordusu mensupları için, sivil mahkemelerin selâhiyetini tanımış bulunması hali müstesnadır. (Madde 84)

19 — Yakalanmadan işlediği bir fiilden dolayı takibata maruz kalan bir esir, mahkûm olduğu takdirde dahi, andlaşma ahkâmından istifade edecektir. (Madde 85)

20 — Gıda takyitleri, ceza müeyyidleri meydanından çıkarılmışdır. (Madde 89)

21 — Firar edip, yeniden ele geçen esirlere ceza verilmeyecektir. (Madde 91)

22 — İşlendiği tarihte, kendisini yakalayan Devletin kanunlarına veya Milletlerarası Hukuka nazaran, suç sayılmıyan bir fiilden dolayı, hiç bir esir takip veya mahkûm edilemeyecektir. (Madde 99)

23 — Muhasematın devamı müddetince; hiç bir esir arzusu hilâfına memleketine iade edilemeyecektir. (Madde 109)

IV — Harp zamanında Sivillerin korunması için 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre andlaşması :

Bilindiği gibi, bu andlaşma yenidir ve son harbin tecrübe-rinden faydalanılarak Stockholm Kızılhaç Konferansı tarafından hazırlanmıştır.

Andlaşma ile korunacak insanların tarif ve tayini:

1 — Harp veya işgal sırasında, herhangi bir zamanda ve herhangi muharip tarafın veya bir işgal devletinin eline geçen kimselerin bu andlaşma ile himaye edilecekleri belirtilmiştir. (Madde 4)

2 — Muharip bir taraf, topraklarındaki himaye edilen kimselerden birinin Devletin emniyetine karşı zararlı faaliyette bulunduğu hakkında ciddi sebeplere dayanan haklı bir şüphe mevcut olduğu takdirde, bu kimse andlaşma hak ve imtiyazlarından faydalanamayacağı gibi, işgal altındaki arazide casusluk ve sabotaj suçları ile yakalananlar da muhabere hakkından mahrum edilebileceklerdir. (Madde 5)

Andlaşmanın tatbik süresi :

3 — Andlaşmanın ne zaman tatbikine başlanacağı ve ne zaman son verileceği:

Andlaşmanın her türlü harp ve işgal hallerinin vukuu ile beraber tatbikine başlanacağı ve:

a) Muharip taraflar arazisinde, harp harekâtının genel olarak sona ermesinde;

b) İşgal edilen topraklarda, askerî harekâtın bitiminden bir yıl sonra artık tatbik edilmeyeceği hususunda mutabık kalınmıştır. (Madde 6)

4 — Daha sulh zamanında âkit Devletlerin ve muhasamat başlar başlamaz muharip tarafla-

rın yaralıları ve hastaları, malûleri ve ihtiyarları, onbeş yaşından küçük çocukları, hâmile kadınlarla yedi yaşından küçük çocuklu anaları harbin tesirlerinden korumak için sağlık ve emniyet bölgeleri kurabilecekleri derpiş edilmiştir. (Madde 14)

5 — Muharip taraflar:

a) Muharip veya gayrı muharip hasta ve yaralıları,

b) Harbe iştirâk etmiyen ve askerî bir işle meşgul olmıyan sivilleri, harp tehlikelerinden korumak üzere, savaş sahasında "tarafsızlaştırılmış bölgeler" ihdas edebileceklerdir. (Madde 15)

6 — Muhasım taraflar kuşatılmış bir bölgeden hasta ve yaralıların, alîl ve ihtiyarların, çocuklarla gebe ve lohusa kadınların tahliyesi ve bu bölgelere sıhhi personel ve mâlzeme gönderilmesi için mahallî anlaşmalar yapabileceklerdir. (Madde 17)

7 — Sivil hastaneler muhasım taraflarca her zaman korunacak ve bunlara saygı gösterilecektir. Bu hastaneler Devletin müsaadesiyle koruma alâmetiyle işaretlenecek ve askerî hasta ve yaralıları da bakabileceklerdir. (Madde 18, 19)

8 — Sivil hasta ve yaralıları, sakatları, gebe veya lohusa kadınları taşıyan bütün taşıtlar, hastaneler gibi korunacak ve ay-

nı şekilde işaretlenecektir. (Madde 21)

9 — Her âkit taraf, düşman da olsa, başka bir âkit tarafın sivil halkına mahsus ilâç ve sıhhi malzeme sevkiyatının serbestçe geçmesine -bazı şartlar altında- müsaade edecektir. (Madde 23)

10 — Öksüz ve kimsesiz çocuklar korunacak, millî ananelerine göre yetiştirilmelerine, 12 yaşından küçük olanlarının da bir plâka ile veya başka bir suretle hüviyetlerinin tesbitine çalışılacaktır. (Madde 24)

11 — Muhasımlardan birinin arazisinde veya onun işgali altındaki topraklarda bulunan her kimse ailesiyle -ezcümle Kızılay ve Kızılhaç Dernekleri yardım ve vasıtasıyla- ailevî mevzuda haberelebilecektir. (Madde 25)

12 — Kadınlar hususî bir himaye göreceklerdir, ırz namus ve iffetleri her türlü tecavüze karşı korunacaktır. (Madde 27)

13 — Âkit taraflar, andlaşmanın koruduğu kimselerden *el-lerinde bulunmalarına* maddî ıstıraplar verecek veya imhalarına sebep olacak hertürlü tedbirden katiyetle imtina edeceklerdir. (Madde 32)

14 — Yağma ve korunan kimselerin şahıslarına ve mallarına karşı misilleme yasak edilmiştir. (Madde 33)

15 — Rehine alınması menolunmuştur. (Madde 34)

16 — Genel olarak, harbin başında bir memleketi terk etmek isteyenlerin çıkmalarına müsaade edilecek, alıkonanların müracaatları bir mahkeme veya idarî bir hey'et tarafından incelenecektir. (Madde 35, 36, 37)

17 — Andlaşmanın koruduğu kimseler, ancak bulundukları muharip taraf araziisindeki halkın çalışma mükellefiyeti nisbetinde iş mükellefiyetine tâbi tutulacaklardır. Bu takdirde diğer işçilerin çalışma şartlarından istifade edeceklerdir. (Madde 40)

18 — Korunan şahıslar hakkında alınacak en sıkı emniyet tedbirleri, enterne etmek veya mecburi ikamettir. (Madde 4)

19 — *İşgal edilen topraklarda:*

a) Himaye edilenler bu topraklar dışına ister kitle halinde ister münferiden sürgün edilemeyecektir (Madde 49)

Şâgil Devlet, kendi nüfusunun bir kısmını işgal ettiği topraklara tehcir veya nakil edemeyecektir. (Madde 49)

b) Şâgil Devlet, millî ve mahallî makamların yardımıyla, çocuk bakımı ve terbiyesile vazifeli müesseselerin iyi işlemesini kolaylaştıracaktır. (Madde 50)

e) Onsekiz yaşını dolduranlar, askerî harekâtla ilgisi olmayan işlerde, mahallî çalışma mevzu-

atına göre çalıştırılabilecektir. Bu çalıştırma her bir surlu işçi, seferberliğine müncer olmayacaktır. (Madde 51)

d) Askerî harekât zarurî kılınmadıkça, hususî şahıslara, Devlete veya hususî ve mahallî idarelere, sosyal ve kooperatif teşkilâtına ait malların, şâgil Devlet tarafından imhası yasaktır. (Madde 53)

Hususî ve mahallî idareler, Türkiye ve Belçika'nın müşterek teklifi üzerine, maddeye ithal olunmuştur.

e) Şâgil Devlet, halkın yiyecek ve ilaçlarını, elindeki bütün imkân ve vasıtalar ölçüsünde temin ile vazifeli olacaktır. Keza sağlık müesseseleriyle, genel sağlığı koruyan tedbirlerin idamesini temin edecektir. (Madde 55, 56).

f) Kızılai ve Kızılhaç Dernekleri çalışmalarına devam edebileceklerdir. (Madde 63)

g) Genel olarak, işgal edilen toprakların ceza hukuku yürürlükte kalacak, şâgil Devlet andlaşmanın tatbikini ve asayişin korunmasını sağlamağa mâruf mevzuat ısdar edebilecektir. (Madde 64)

Ölüm cezası ancak suçun işlenmesi sırasında 18 yaşını doldurmuş olup casusluk, sabotaj ve bir veya bir kaç kişinin ölümüne sebebiyet veren suçlar işlemiş olan-

lar hakkında — *ve yalnız işgal edilen arazide işgalden evvel yürür- lükte bulunan ceza kanunu bu suç- lar için ölüm cezasını gerektirdi- ği taktirde* — verilir. (Madde 58)

h) Genel olarak bütün sanık- ların müdafaa ve temyiz hakları- nı koruyan, usulü dairesinde mah- keme edilmelerini, gerek sanık ve gerek mahkûmların kendi memle- ketlerinde mevkuf tutulmalarını sağlayan hükümler konmuştur. (Madde 69, 76)

Enternelere edilecek muamele :

20 — Andlaşmanın koruluğu kimseleri enterne edecek muharip taraf, bunların iâşesiyle sıhhi ba- kımı meccanen sağlamakla mükel- lef olacaktır. Bu masraflar için a- idat, gündelik veya alacakların- dan hiç bir kesinti yapılmıyacak- tır. (Madde 81)

21 — Harp tehlikelerine bilhassa mâruz bulunan bölgelerden müm- kün olduğu kadar uzakta kuru- lacak olan enternman yerleri (I- C) harfleriyle işaretlenecek, sıhhi şartları, hava bombardımanlarına karşı sığınakları, yangın tehlike- sine karşı koruma vastalarını haiz olacaktır.

Gerektiği takdirde enternman yerleirnde kantinler kurulacaktır. (Madde 85 — 88)

22 — Enternelerin iâşesi mun- tazaman ve kemiyet, keyfiyet ve tenevvü bakımlarından yeter dere-

cede sağlanacak, gebe ve lohusa kadınlarda 15 yaşından büyük ço- cuklara fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayacak munzam gıda verile- cektir. (Madde 89)

23 — Enterneler ancak arzu ettikleri taktirde çalıştırılabilecek- ler ve altı hafta çalıştıktan sonra, sekiz gün evvelinden haber vere- rek, çalışmaktan vez geçebilecek- lerdir.

Çalışma şartlariyle, iş kazala- rı ve mesleki hastalıkların tazmi- ni millî mevzuata ve teamüle uy- gun olacak, her hal ve kârda aynı iş için aynı bölgede tatbik olunan- lardan aşağı olmayacaktır. (Mad- de 95)

24 — Enternelere, tütün ve tu- valet mâlzemesi gibi ihtiyaçları- nın tedariki için muntazam aidat verilecektir. (Madde 98)

25 — Enternman yerlerinin i- dare ve disiplini insani esaslara göre temin edilecektir. (Madde 99, 100)

Dövme ve sair bedeni işaret- lerle hüviyet tesbiti yasak edil- miştir. (Madde 100)

26 — Enterneler, kendilerini zilyet ve hâmi Devletlerle Millet- lerarası Kızılhaç nezdinde temsil için enterne Komiteleri seçerler. (Madde 102)

Hariçle münasebetler :

27 — Enterneler haberleşmeye mezun olacaklardır. Bu maksatla

gözültü edildiklerini bildiren bir enternman kartı ile ayda en az iki mektup ve dört kart gönderebileceklerdir. (Madde 105-109)

28 — Enternelere gönderilen veya olanların yolladıkları bütün muhaberat, posta paketleri, yardım kolileri ve para irsalâtı her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olacaktır. (Madde 110)

Hükümetimizin direktiflerine uyularak bu madde hakkında Belçika ve Hindistan delegasyonları ile müştereken yaptığımız teklif kabul olunmuş ve 1947 tarihli Dünya Posta andlaşmasıyla Dünya Posta Birliği anlaşmalarında nünunderiç muafiyetlerin işbu andlaşma ile korunan enternelere teşmil edileceği ve bu andlaşma ve anlaşmalara dâhil olmıyan memleketlerin de aynı muafiyetleri tasmiyacıkları tasrih edilmiştir. (Madde 110)

Ceza ve disiplin müeyyideleri:

29 — Genel olarak enternman sırasında işlenen suçlara ,enternelerin bulundukları arazide mer'i olan mevzuatın tatbikine devam olunacaktır. (Madde 117)

Disiplin cezaları şunlardan ibaret olacaktır:

a) Gündeliğin % 50 sine kadar para cezası;

b) İşbu andlaşmanın sağladığı haklardan başka verilen imtiyazları geri alınması;

c) Enternman yerlerinin bakımına mâtuf olmak şartıyla, günde iki saate kadar angarye;

d) Mevkufiyet (Madde 119)

Enternelerin nakli :

30 — Enternelerin nakilleri enaz zilyet Devletin askerî kıt'alarının faydalandıkları şartlar altında insani bir surette yapılacaktır. (Madde 127, 128)

Serbest bırakma, memlekete iade, tarafsız memlekete yollama:

31 — Enternman sebebi zail olunca ve genel olarak muhasematın hitamında mümkün olan süratle enterneler serbest bırakılacaktır. (Madde 132-134)

32 — Zilyet Devlet, enternelerin tutuldukları yerlere dönmeleri için gereken masrafları ödeyecektir. Yalnız, kendi isteğiyle enterne edilenlere dönüş masraflarının ödenmiyeceği -teklifimiz üzerine belirtilmiştir. (Madde 135)

Haber alma büroları ve merkez ajansı :

33 — Muhasemat başlar başlamaz ve bütün işgal hallerinde, her muhasım taraf, elindeki korunan şahıslar hakkındaki bilgileri alıp vermekle görevli bir "resmî haberalma bürosu" kuracaktır. (Madde 136-139)

Korunan şahıslar ve bilhassa enterneler hakkındaki malûmatı toplamak ve ulaştırmakla ödevli bir "Merkez Haberalma Ajansı"

tarafsız bir memlekette kurulacaktır.

Bu ajans, "Harp esirlerine edilecek muameleye dair" andlaşma da yazılı ajans olabilir. (Madde 141)

Bu esasları ihtiva eden andlaşma 4 fasılda ve müteaddit tâli bölümlerde toplanan 159 madde ile 3 ekten müteşekkildir.

V — Dört sözleşmede müşterek olan maddeler:

1 — "Yüksek âkit tarafların andlaşmalara her hâl ve kârda riayet etmeği ve ettirmeği taahhüt ettikleri" ne dair olan birinci madde münakaşasız kabul edilmiştir. (Madde 1. 1. 1. 1.)

2 — Andlaşmaların ne zaman ve hangi hallerde yürürlüğe gireceğine dair olan madde:

"Daha sulh zamanında yürürlüğe girmesi icabeden hükümler hariç olmak üzere işbu andlaşma, yüksek âkit taraflardan ikisi veya bir kaçı arasında ilân edilmiş harp veya -bunlardan biri tarafından harp hali tanınmamış dahi olsa her türlü silâhlı ihtilâf hallerinde tatbik olunacaktır.

Andlaşma keza Yüksek âkit taraflardan birinin arazisinin tamamen veya kısmen işgali halinde de — bu işgal askerî mukavemetle karşılaşmasa bile — tatbik olunacaktır.

Şayet Muhasım Devletlerden biri işbu andlaşmaya dahil değil

se, andlaşmaya dahil olan Devletler karşılıklı münasebetlerinde andlaşma ile bağlı olacaklardır. Bundan başka bu Devletler, andlaşmaya girmiyen Devlet andlaşma hükümlerini kabul ve tatbik ettiği takdirde, bu Devlete karşı da andlaşma ile bağlı olacaklardır." (Madde 2/2/2/2).

Dahili harplerde tatbik edilecek olan hükümler ayrı bir madde halinde ve aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

"Milletlerarası mahiyet arzetmeyen ve yüksek âkit taraflardan birinin arazisinde zuhur eden silâhlı bir ihtilâf halinde, muhasım taraflardan her biri en az aşağıdaki hükümleri tatbik mecbur olacaktır :

1) Silâhlarını bırakan silâhlı kuvvetler mensupları ile hastalık, yaralama, mevkufluk veya sair sebeplerle harp harici olanlar dahil olmak üzere, muhasamata doğrudan doğruya iştirâk etmeyen kimseler ırk, renk, din, itikat, cinsiyet, aile veya servet veya bu gibi kıstasa dayanan gayrı müsait farklar gözetilmeksizin, her hal ve kârda insanî muamele görecektir.

Bu maksatla, her yerde ve her zaman, bu kimselere karşı aşağıdaki hareketler yasaktır ve yasak kalacaktır :

a) Hayata, vücut bütünlüğüne kasıtlar ve ezcümle her ne şekilde olursa olsun katil, sakat-

lama, zalimane muameleler, işken-
ce, bedenî ceza ve eziyetler;

b) Rehine alma;

c) İnsanlık haysiyetine te-
cavüzler, hassaten alçaltıcı ve ha-
karetâmiz muameleler;

d) Muntazamen kurulmuş ve
medenî milletlerce zarurî sayılan
adil teminatı haiz bir mahkeme-
nin hükmü olmaksızın hüküm ve
infaz olunan mahkûmiyetler.

e) Hasta ve yaralıları bakı-
lacaktır.

Milletlerarası Kızılhaç Kom-
tesi gibi, tarafsız bir insanî teşek-
kül muhasım taraflara hizmetle-
rini arz edebilecektir.

Diğer taraftan muhasım ta-
raflar hususî anlaşmalarla işbu
anlaşmanın diğer hükümlerini
tamamen veya kısmen yürürlüğe
koymağa çalışacaklardır.

Yukardaki hükümler, muha-
sım tarafların hukukî vaziyetine
müessir olmayacaktır. (Madde :
3-3-3-3).

3 — Akit taraflar anlaşma-
da yazılı olanlardan başka hususî
anlaşmalar yapabileceklerdir. An-
cak bu anlaşmalar korunan kimse-
lerin durumuna hiç bir suretle ha-
lel getiremez ve haklarını tahdit
edemez. (Madde 6-6-6-7).

4 — Anlaşma ile korunan şah-
ıslar anlaşma haklarından ve
hususî anlaşmaların temin ettiği
haklardan kısmen veya tamamen
vazgeçemezler. (Madde 7-7-7-8).

5 — Anlaşmalar hâmi dev-
letlerin yardımı ve kontrolü ile
tatbik olunur. Bu devletlerin de-
legeleri vazife görecekleri Devle-
tin muvafakatine tâbi olacaklar
ve onun zarurî emniyet icaplarını
gözönünde tutarak vazifelerinin
sınırlarını aşmayacaklardır. (8-8-8-9)

Hâmi Devlete işbu anlaşma
ile verilen vazifeler, âkit Devletler
arasında anlaşma ile Milletlerara-
sı bir teşekküle tevdi edilebilir.

Böyle bir Devlet veya teşek-
kül bulunmadığı takdirde aynı va-
zifeler Milletlerarası Kızılhaç Ko-
mitesi gibi insanî bir teşekküle
verilecektir. (10-10-10-11).

6 — Korunan kimselerin ya-
rarına olacağına kani oldukları
bütün hallerde ve hassatan muha-
sım tarafların anlaşma hüküm-
lerinin tatbik ve tefsirinde muta-
bık olmadıkları hallerde hâmi
Devletler ihtilâfın halline tavassut
edeceklerdir. Bu maksatla muha-
sımların temsilcileri tarafsız bir
arazide toplanmaya dâvet edilebi-
leceklerdir. (11-11-11-12).

Umumî hükümler

7 — Zilyet Devletler, emniyet
tedbirlerinin müsaadesi nisbetin-
de, din ve yardım teşkilâtı mü-
messillerinin korunan kimselere
yardım alanındaki vazifelerini ko-
laylaştıracaktır.

Mübrem askerî zaruretler
mâni olmadıkça hâmi Devlet tem-
silcileri vazifelerinde her türlü
serbestiden ve kolaylıktan fayda-

landırılacaklardır. (Madde 126 - 142 - 143).

8 — Akit taraflar anlaşma-metinlerini ezcümle askerî ve mümkünse sivil öğretim yroğram-larına ithal ederek, en geniş ölçü-de yaymayı tahhüt ederler. (Mad-de 47-48-127-144).

9 — Akit taraflar andlaşma-ları vahim surette ihlâl eden ağır suçlar işleyenlere veya bu suçların ikasını emredenlere tatbik edilecek ceza müeyyidelerini tesbit için gerekli teşriî tedbirleri alacaklar-dır.

Her âkit taraf bu suçlardan birini işleyen veya emredenleri araştırmak ve onları —milliyetle-ri ne olursa olsun— kendi mahke-melerine vermekle mükellef ola-caktır. Bu Devlet tercih ettiği tak-dirde ve kendi mevzuatına uygun olarak, bu suçluları muhakeme edilmek üzere başka bir âkit tara-fa teslim edebilir.

Her Devlet, bu ağır suçlar dı-şında andlaşmaya muhalif hare-ketlere son vermek için gerekli tedbirleri alacaktır. (Madde 49 - 50 - 129 - 146).

Her hal ve kârda sanıklar andlaşmalarda yazılı muhakeme usulü ve serbest müdafaa temina-tından istifade edeceklerdir. (Mad-de 49 - 50 - 129 - 146).

10 — Mezkûr ağır suçlar, ko-runan kimselerin şahıslarına ve

Cnevre'de yapılan Kızılay Kızılhaç toplantıları

Kızılay Kızılhaç Milletlerara-sı teşkilatı, 3-8 Nisan 1949 tarihi-nde, Cenevre'de iki toplantı yap-mıştır. Derneğimiz her iki toplan-tıda da temsil edilmiştir.

Birincisi, Milletlerarası Kızıl-haç Daimi Komisyonu toplan-tısı idi. Derneğimiz Başkanı, bu Komisyonun Başkan vekili olarak, müzakerelere iştirak etti.

Daimi Komisyonun en mühim işi, Filistin muhacirlerinin barın-dırılmaları ve beslenmeleri mese-lesi oldu. Bu konuda, Milletlerara-sı Kızılhaç teşkilâtı, Birleşmiş Mil-letler teşkilâtıyla işbirliği halinde-dir. Komisyon bu işbirliğine devam olunmasını kararlaştırmıştır.

İkinci toplantı da Kızılay Kızılhaç Dernekleri Birliği yönetim Kurulu içtimaidir. Derneğimizin üye bulunduğu bu Kurulun toplan-tısında Millî Dernekler arasındaki münasebetleri ilgilendiren normal işler görüşüldü.

mallarına karşı yapılan şu fiil ve hareketlerdir : Kasdî katil, kas-gayrı meşru ve indî mal tahripleri den büyük ıztıraplar vermek, ve-ya sağlığa ve fizikî varlığa vahim surette halel getirmek, kanuna ay-kırı olarak hapsedme, düşman devletin silâhlı kuvvetlerinde hiz-mete icbar, rehine almak, andlaş-ma hükümlerine uygun olarak mu-hakeme edilme hakkından mah-

rum etmek, askeri zaruretlerin gerektirmediği büyük ölçüdeki ve gaspları. (Madde 50 - 51 - 130 - 147).

11 — Hiç bir âkit Devlet, kendisini veya başka bir âkit devleti bu suçlardan kendisine veya diğer âkit Devlete terettüp eden mesuliyetlerden tebriye edemez. (Madde 51 - 52 - 131 - 148).

12 — Muhasım taraflardan birinin talebi üzerine, ilgili taraflarca tesbit edilecek usule göre, andlaşmanın ihlâl edildiğine dair şikâyetler hakkında tahkikat açılacaktır. (Madde 52 - 53 - 132 - 149).

Tahkikat usulü hakkında anlaşma yapılamaz ise taraflar takip edilecek usulü tesbit etmek üzere

bir hakem seçmek için anlaşacaklardır.

Şikâyet tahakkuk ettiği takdirde, taraflar anlaşmaya aykırı olan harekete nihayet verecekler ve mümkün olan süratle bunu men edeceklerdir. (Madde 52 - 53 - 132 - 149).

13 — Fransızca ve İngilizce olarak yapılan bu anlaşma 12 Şubat 1950 tarihine kadar Konferansta temsil olunan Devletler tarafından imzalanabilecek ve iki Devlet tarafından tasdikinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir. (Madde 150, 151, 152, 153).

VI — Konferansta andlaşmalar dışında alınan kararlar :

Konferans bu dört sözleşmenin tatbikatını kolaylaştırmak maksadiyle, ayrıca dilek ve tavsiye mahiyetinde 11 karar almıştır.

KIZILAY

**Din, Milliyet, Irk, Mezhep
ve Siyasi Kanaat Farkı
Gözetmeksizin Herkesin
Yardımlarına Koşar**

RADYO KONUŞMALARI

Rahmi ARGON

Sayın dinliyenlerim;

29 Ekimden 4 Kasıma kadar süren 7 gün Kızılây haftası olarak seçilmiş bulunmaktadır. Bu hafta içinde yurdumuzun her köşesindeki Kızılây şubelerindeki idarecileri hemşerileriyle her zamankinden daha fazla temas etmeğe uğraşmakta, Kızılaya yeni üyeler kaydetmekte, mûsamereler tertip etmekte, Kızılayın görmüş olduğu faydalı hizmetleri tebarüz ettirerek ilerde daha güçlü ve kuvvetli olabilmek için Kızılây gelirlerinin arttırılmasına çalışmaktadırlar.

Ben de sizlere Kızılây hizmetleri konusu üzerinde umumî olarak kısaca izahat verdikten sonra Kızılayın son bir yıl içinde yurd içinde ve dışında gördüğü işlerden bahsedeceğim.

Savaşlarda yaralanan veya hastalanan askerlere yardım için kurulmuş olan Kızılây ve Kızılhaç Derneklerinin yavaş yavaş çalışma alanları genişlemiş ve bu suretle her türlü âfet ve felâketlerden yar dıma muhtaç düşenlere ve harp sonlarında harap olmuş memleketlerde ıstırap çekenlere yardım edilmeye de başlanmıştır.

Bilhassa birinci dünya savaşından sonra bu konuda çalışmalara hız verildiğinden Kızılây ve Kızılhaç Dernekleri Hükûmetlerin daha yakın alâkasını çeken bir mahiyet almışlardır. Bu meyanda Hükûmetimizin de iştirâk ettiği Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1946 senesinde yaptığı toplantıda Kızılây ve Kızılhaç Dernekleriyle ilgilenmeyi zarurî görerek, Birleşmiş Milletler Kurulu üyesi olup da Kızılây veya Kızılhaç teşekkülü bulunmayan memleketlerde bu derneklerin kurulmasına ve hükûmetlerin de bu Derneklerin anatüzüklerini tasdik etmelerine karar vermiştir.

İkinci dünya savaşında kullanılmaya başlanan silâhlar ve dolaşısıyla meydana çıkan yeni savaş usullerine göre Kızılây Derneklerinin eski tertibe ve anlaşmalara uygun olarak mesailerine devam etmeleri kâfi görülmediğinden, yeni silâhlara karşı yeni faaliyet ve himaye usulleri üzerine anlaşmalar yapılması ve Hükûmetlerin de yeni tasahhütler altına alınması, bu sene Ağustos ayında Stokholm'da toplanan XVII nci Milletlerarası Kızılhaç konferansında başlıca konu olarak ele alınmıştır.

Sayın dinliyenlerim;

Şimdi son bir yıl içinde Kızılayımızın gördüğü hizmetleri izah edeceğim. Bu hizmetleri yurt içinde ve dışında olmak üzere iki gruba ayırmak gerekiyor. Yersansın-tısı, yangın, sel ve dolu gibi âfetlerden zarar görüp, bu yüzden Kızılayın yardımına muhtaç düşen vatandaşlara, felâketin vukubulduğu ilk günlerin ihtiyacını karşılamak üzere yardımda bulunulmuştur.

Hamdolsun son sene içinde fazla zarar veren deprem olmamış yalnız Erzurum'un Pasinler İlçesine, Ağrı Köylerine ve Adana'nın Danışment Köyüne para olarak 23.000,— lira ile açıkta kalanları barındırmak için çadır, muhtaçlara iç çamaşırı, hasta ve yaralıları için ilâç gönderilmiş ve meskenlerini yeniden yapacaklara çivi yollanmıştır. 1939 Şark depreminin feci âkıbetinin tesirinden kurtulamıyan Erzincan şehrinde halen muhtaç durumda bulunan vatandaşların barındırılmalarına yardım için gönderilen 100.000 lira ile birlikte, bilânçosu kapanan son senede depremlere karşı Kızılay Genel Merkezince 135.651 lira ödenmiştir.

Yangınlara gelince : Yine son yılda yurt içinde 18 İlçede vukubulan yangınlar yüzünden Kızılayın yardımına muhtaç düşenlere 21.305 lira gönderilmiştir.

Yine yurdumuzun muhtelif yerlerine yağın şiddetli yağmur ve doludan zarar gören muhtaçlar için ilk günlerin ihtiyacı karşılamak üzere 75.125 lira yardım edilmiştir.

Arzettiğimiz bu yardımlar Kızılay Genel Merkezi tarafından yapılmış olup yurdun her tarafında bulunan Kızılay Şubeleri tarafından da aynı maksatlarla ayrıca harcanmış paralar mevcuttur.

Âfetlerden muhtaç düşenlere yapılan yardımlardan başka muhtaç öğrencilere ve yoksul vatandaşlara para ve zarurî eşya yardımı da yapılmıştır. Bu maksatla bir sene içinde 133.720 lira harcandığı kayıtlardan anlaşılmaktadır.

Bunlardan başka Kızılay Derneği bulaşıcı hastalıklarla yapmakta olan savaşa da muntazaman yardım etmektedir. Kızılay Şubeleri muhtaç durumda olan veremlilere devamlı olarak besleyici gıda maddeleri dağıttıkları gibi Kızılay Genel Merkezi de veremle savaş için kurulan Derneklere, faaliyete geçtikleri zaman birinci plânda muhtaç oldukları röntgen makinesini alıp hediye etmekte ve bu kardeş teşekküllerin biran evvel faydalı olmalarına yardım etmektedir.

Kızılay, fakir öğrencilere ve muhtaç halka gıda yardımı da yapmaktadır. Yurdun muhtelif yerlerinde Kızılay Şubeleri tarafından tesis edilen Aşocaklarına Genel

Merkezden masrafa iştirâk için para gönderilmiş olmakla beraber 1942 yılı Aralık ayında faaliyete geçen İstanbul Kızılay Aşocakları o tarihtenberi fasılasız olarak yemek dağıtmaktadır. Senede ortalama 7 milyon kap yemek dağıtan bu Aşocaklarının senelik masrafı bir milyon lira civarındadır. Hükûmetin maddî yardımıyla devam ettirilen Aşocaklarından ilk ve orta okullardaki, lise ve üniversitedeki fakir öğrencilerle kesif bir nüfusa sahip olan İstanbul'un muhtaç halkı gıda almaktadır.

Sayın dinliyenlerim;

Biraz da yurt dışı yardımlardan bahsedeyim. Kızılay ve Kızılhaçların kurulmalarında harp esnasında yaralıları ve esirleri koruma prensibi hâkim olmuşsa da birinci dünya savaşından sonra bu dernekler arasında milletlerarası bir birlik kurulmuş ve sulh zamanlarında da Kızılay ve Kızılhaç Derneklerinin birbirlerine gerektikçe yardım etmeleri esası kabul edilmiştir. Bu sayede Erzincan deprem felâketi zamanında bir çok Kızılhaç Derneği, yersarsıntısı felâketzedelerine yardım için para, yiyecek ve eşya göndermişlerdi. Kızılay Derneğimiz de gerek ikinci dünya savaşı esnasında ve gerek harpten sonra malî durumunun verdiği imkân dahilinde yardımdan geri kalmamaktadır. Yabancı memleketlerin bazılarında vuku-

bulan umumî âfetler ve ikinci dünya savaşından çıkan memleketlerde devam eden yoksulluk, Derneğimiz bu gibi yardımlarda bulunmaya sevketmektedir. Kızılay'ın yurt dışına yaptığı yardımlar, memleketimize ve Kızılay'a yabancı memleketlerin sevgi ve şükran tezahürlerine vesile olmaktadır.

Geçen sene içinde Mısır'da çıkan Kolera epidemisine karşı yapılan mücadeleye katılmak için 160.000 kişilik aşı ile bir doktor başkanlığında sağlık ekibi gönderilmiştir. Suriye'de ve Ürdün'de de Kolera vak'alarının görüldüğü işitilince Suriye'ye 170.000 ve Ürdün'e de 33.000 kişilik aşı yollanmıştır. Bu yardımlar yurdumuzun Kolera âfetinden korunması bakımından da faydalı olmuştur.

Harp sonu dolayısıyla yoksulluk çekenlere yardım için Romanya Kızılhaçına 36 ton yiyecek ve yine İngiltere'de şiddetli kıştan sonra su baskınına uğrayan bölgelerdeki felâketzedeler için İngiliz Kızılhaçına 47 ton erzak gönderilmiştir.

Bulgar Kızılhaçına sıtma mücadelesine yardım için 30 kilo Kinin yollanmıştır.

Endonezya'da istiklâlleri için savaşanların yaralılarına 10.000 lira değerinde çeşitli tedavi malzemesi ve Çin'de su baskınına uğrayan muhtaçlara 10.000 lira değerinde çeşitli ilâç gönderilmiştir.

Avrupa'da Alman ve Avusturyalı malûl harp esirleri için 5000 metre amerikan bezi ve 10 ton kuru incir gönderilmiştir.

Pakistan'da giyecek eşyasına muhtaç durumda olanlar için 7.500 parça giyim eşyası ve Hindistan'da yiyecek sıkıntısı çekenlere 42 ton erzak yollanmıştır.

Filistin'de savaşıyan Arapların yaralıları için 10.000 liralık ecza vesair sıhhi malzeme ve son günlerde de yine Filistin'de harp yüzünden muhacerete mecbur kalan yüz binlerce kişinin muhtaçları için çeşitli erzak gönderilmiştir. Kızılay Genel Merkezinin dış memleketlere yaptığı bu yardımların pek makbule geçtiği, Kızılaya gelen teşekkür yazılarından anlaşılmaktadır.

Sayın dinliyenlerim;

Kızılay, yaptığı bu hizmetleri karşılamak ve bugünkü kıymet ölçülerıyla mütenasip olarak devam ettirebilmek için kuvvetli gelir kaynaklarına sahip olmalıdır. Halbuki şu ciheti üzüntü ile belirtmek gerekir ki memleketimizde demokratik hayatın inkişafı ve muhtelif siyasi partilerin vücut bulması, Kızılay üyeleri arasında her zaman mevcut olması gereken sıkı tesanüdü sarımsı ve gelirler üzerinde bunun çok büyük menfi tesiri görülmeye başlamıştır.

Kızılay ve Kızılhaç Dernekleri, milletlerarası en buhranlı zamanlarda ve kanlı savaş hâdiselerinde bile, tam bir tarafsızlığı muhafaza eylemek esası üzerine kurulmuş bulunduğuna göre, Millî sahada duygu ve gaye birliği içinde yaşayan vatandaşlarımız arasında bu konuda tam tarafsızlığın şiar edinilmesi gayet tabii bulunmaktadır. Kızılayın çatısı altında yalnız bir tek duygu, hemcinslerinin ıstıraplarını hiç bir fark gözetmeksizin dindirmeye çalışmak duygusu hâkimdir. Bu ciheti tebarüz ettirirken yurtdaşlarımızın Kızılaya üye olmalarını temenni ederim. 18 milyon olan nüfusumuzun asgarî hesapla bir milyonu Kızılaya üye yazılıp senede ortalama birer lira verseler bir milyon lira üye verimcesi toplanmış olur. Halbuki son senenin üye verimcesi geliri 220.000 liradır. Kızılay başka kaynaklardan elde ettiği gelirlerle görevini başarmaya çalışmakta ise de bu gelir kaynakları, dernekten beklenen ödevi yerine getirmeye yetecek kadar değildir. Esasen Kızılayı şerefiyle yaşatacak yegâne dayanak üyelerinin her sene vereceği verimcelerdir.

Sayın Yurtdaşlarımıza bu ciheti hatırlatır, aziz yurdumuzda sağlık ve saadet içinde yaşamalarını temenni ederim.

Yardım Psikolojisi ve Kızılav

Fikri AKURGAL

Başkalarına yardım, insanın medenileşmeye başladığı en uzak ve karanlık çağlara kadar dayanan ve medeniyet ilerledikçe kesafet peyda eden ve şuurlaşan duygular-dandır. Vücut yapısı itibariyle pek cılız ve âciz olan ilk insana kıyasla, tabiatın boynuz, paralayıcı tırnak ve yırtıcı dişler gibi taarruz ve müdafaa silâhlariyle teçhiz ettiği mahlûkata karşı mücadelede en eski cedlerimizin birlik ve beraberlikle hareketi düşünebilmiş olmalarını yardımlaşmanın en iptidai safhası olarak kabulde bir hata olmasa gerektir. En müttekâmil şekli ile sosyal bir mahlûk olan insanın Cemiyet hayatı inkişaf ettikçe derece derece klân, kabile, derebeylik ve nihayet bugünkü mânası ile Devlet anlayışı ve kuruluşları vücut bulmuş; sınır ihtilâfları, iktisadî menfaat çatışmaları, ve ideoloji farklarının yarattığı münâferet ve zaruret dolayısıyla Cemiyetlerin bekasını sağlayacak tedbirler ferdî ve mıntakavî olmaktan çıkmış azim malî, iktisadî bedenî ve teknik külfet ve bilgiye lüzum gösteren teşkilât halini almıştır.

Bununla beraber insanların birbirine yardımı, dayanışması, müşterek ve belli bir düşmana karşı koymaya inhisar etmekten çok uzaktır.

Günlük hayatımızı çerçiveliyen hâdiseler arasında, neticeleri itibariyle küçük veya büyük çapta felâketli olan öyleleri vardır ki bunların, bizim değil de başkalarının başına gelmiş bulunması, bizim hesabımıza ancak mutlu bir tesdüftür. Bir yıldırım çarpması, kömür zehirlenmesi, yangın, nakil vasıtası kazaları ve emsali gibi ferdî olanlarından, yer kayması, sel, dolu, deprem gibi ekseriya şahsî veya genel tedbirlerimizi sıfıra düşüren, sakınılması imkânsız ve neticeleri itibariyle pek ağır vakalardan bugüne kadar masun kalabilmiş olmamız bu nevi mutlu tesadüflerdendir. Vazgeçtiğimiz bir tren seyahatinin veya bir gün evvel bizim yaptığımız bir yolculuğu takip eden katarın, uçağın fecî bir felâketle yolundan kaldığını gazetelerde okuyup radyoda dinlediğimiz zaman tesadüfün bu defalık bizim için ne derece lütufkâr davranmış olduğunu izahı güç bir sevinme duygusu ile düşünürüz. Yanı başımızda yürüyen birisinin başına düşen ağır bir cismin bazan ölüme kadar giden âkıbetinden, veya gözlerimizin önünde bir kamyonun çiğnediği herhangi bir insanın uğradığı felâketten masun kalabilmiş olmamız, bir çoğumu-

zun emsaliyle başından geçtiği gibi, uzun zaman ürpererek hatırladığımız hep aynı lütufkâr tesadüflerdir. Keza komşusu bulunduğu bir bölgeyi yerle bir eden, pek çok insanın hayatına mal olan bir depremin; veya önüne gelen her şeyi söküp yıkarak götüren, boğan ve mahveden sellerin tesir sahası dışında kalmış olmamız ekseriya hep tesadüfün lütufkârlığıdır.

Milletler, en eski tarihlerden beri, hayatımızda pek önemli bir yeri olan ve âdetâ mukadderatımıza hükmeden bu tesadüfleri, bu yanı başımızdaki adamı birden öldürüveren yıldırımı, çığı; kütlelerin ölümüne, sefaletine, perişanlığına sebep olan depremi, kuraklığı, kıtlığı, yer kaymasını, seli, volkanı ve salgın hastalıkları Rabbanî birer mücazat saymışlar ve bundan korunmak, ilâhların gazabından kurtulmak için totemlerine, putlarına, ilâhlarına kurbanlar, nezirler, adaklar sunmuşlardır. İlk altarlarda genç ve güzel bâkirelerin kanını akıtmakla başlayan bu âdet, mühim bir felâket veya bâdireden kurtulunca kurban kesilen veya sadaka dağıtılan günümüze kadar insanların ruhuna ve varlığına tesir etmiştir. Camilerde, kiliselerde, havralarda ve alelûmum bütün ibadetlerde medenisinden en iptidaisine kadar bütün milletlerde yarıdana sunulan dualarda insanların musibetlerinden koruması temenni ve niyazı pek büyük bir yer tutar.

Egoizim, hodgâmlık insanlığın varlığında meknuz, bir derecesiyle zarurî ve hattâ beşeriyetin inkişafında belki mühim hissesi olan duygulardandır. Daha çok kazanmak, kendisine ve ailesi efradına daha iyi yaşama şartları sağlamak uğrunda çalışıp didinmek, ahlâk ve mevzuata aykırı olmamak şartıyla, makbul bir haldir. Her şeyden aziz olan nefsin bekası, vicdan ve kanunun da kuvvetle emniyet altına aldığı bir şeydir. Felâket ve musibetten korunmak için maddî mânevî tedbir almak herkesin en tabîî ve meşru hakkıdır. Başka birisinin uğramış bulunduğu bir felâketten masun kalmış olmaktan dolayı hamd ve şükretmek de çirkin egoizm sayılmamak lâzımgelen normal bir şeydir. Sokakta çiynenmiş bir çocuğu gördükten sonra koşa koşa gittiği evinde evlâdını hergünkünden ayrı bir şekilde bağrına basan ana elbet mazur görülmelidir.

Ancak kabul etmek lâzımdır ki, bu kadarı, yer yüzündeki, insandan gayrı bütün mahlûkatta da vardır. Her mahlûk kendi nefsinin ve yavrularını korumak insiyakına maliktir. Hattâ tabiat, sair mahlûkları bu bakımdan da daha kuvvetli kılmıştır. Zelzele olacağını sismoğraflardan pek önce hissedip havlayan, kışneyen, çığırşan ve açık yerlere fırlamak isteyen hayvanatı herkes bilir.

İşte insanları, bu, yer yüzünü kaplayan sair mahlûklardan ayırd

eden en büyük bir hususiyet varsa o da, medeniyet seviyeleri ilerledikçe, kendilerinden başkalarının âkıbet ve bilhassa felâket ve ıstıraplarıyla daima genişliyen ölçüde alâkadar ve meşgul olmalarıdır. İlgililerinin derecesine göre yakınlarımız, tanıdıklarımız, yurtdaşlarımız veya bu şekilde bize rabitası bulunmayan sair dünya sakinleri itibariyle felâkete uğrayanlara karşı ilğimiz bazı derecelere bölünse bile dünyanın neresinde olursa olsun, insanlığa asla yakışmayan maddi ıstıraplara karşı bigâne kalmak, medeniyet iddiası ile asla bağdaşamıyacak bir durumdur. Şahsen malî iktidarımız ve semahatimiz ne kadar engin olursa olsun, kendi başımıza yapabileceğimiz iyilikler, saracağımız yara, doyuracağımız aç ve büyüteceğimiz bîkes mahdud, pek mahdud kalmaya mahkûmdur. Ecdadımızın sırf hayır için vakıflar bağhyarak kurdukları aşhane ve imaretler, açtıkları medreseler bile zamanla dejenere olmuş, tenbel ve işsiz güruhunun sığınağı derecesine düşmüştür.

İşte bu münferit teşebbüslerin yetersizliği, başkalarının ihtiyaç ve felâketlerine koşmak, acılarını dindirmek veya hafifletmek işiyle uğraşacak geniş teşkilât kurulmasına lüzum hissettirmiş, ve tarihte hele bizim şanlı tarihimizdeki münferit tezahürleri bir tarafa bırakılırsa, ilk defa olarak Henri Dunant isimli ve peygamber

yaradılışlı bir filantropun önayak olmasıyla 1864 yılında, tarihe Cenevre Mukavelesi adıyla geçen ve 12 devlet tarafından kabul edilen ve imza edilen anlaşma ile Kızılhaç teşkilâtı kuruluyor. Bir sene sonra yurdumuzun da katıldığı bu Milletlerarası anlaşma, uzun yıllar yalnız muharebe meydanlarındaki yaralıları ve harp esirlerine yardım konusuna inhisar ettikten sonra, zamanla, savaşa büyük teşkilâtlı yardımcı hastahaneler kurmak ve işletmek, esir mübadelesi yapmak, muhtelif kamplardaki esirlerle ailelerinin irtibatını sağlamak, esirlere her taraftan gönderilen gıda ve sair yardım koli ve paketlerini ulaştırmak, harp dolayısıyla vukua gelen kütle halindeki muhaceretleri kolaylaştırmak, bunların iskânını veya yurtlarına gönderilmelerini desteklemek gibi savaş ve savaş ertesi zamanına ait hizmetler dışında; akla gelebilecek her türlü tabii ve içtimai âfet ve felâketlerde sel, dolu, don, çığ, kuraklık, kıtlık, yangın, salgın hastalıklar ve bunlara istidadi hazırlayan gıdasızlık, ilaç ve vasıtasızlık, çocuk ölümleri ve emsali hallerde ihtiyaç ve zarurete zamanında ve tam olarak yetiştiren ve Hastabakıcı ve Hemşire yetiştiren devamlı ve kudretli kuruluşlar haline gelmiştir.

Hemen her memlekette vatandaşların hiç bir baskı ve kanunî müeyyideye tabi olmadan, sırf

yardım ve şefkat duygusu ile verdikleri aidat ve bağışlarla iş görmekte olan Kızılhaç ve Kızılay teşkilâtları, gün geçtikçe genişlemekte ve kendilerinden beklenen hizmetler çoğaldıkça bunlara yetiştirme kabiliyetleri de artmaktadır. 82. senesini idrak eden bizim Kızılayımızın da bütün yurda ve cihana şâmil yardım ve hizmetleri, onun temiz bayrağı altında acılarını dindiren felâketzedeler kadar bütün yurttaşların şükran, takdir ve tebciline lâyıktır ve bugün kendisinden daha da beklenebilecek hizmetlere hazır bulunmaktadır.

Kızılay ve Kızılhaç teşkilâtı, bunların kütle halinde gördükleri hizmet ve yaptıkları yerinde yardımlar ve bu hizmet ve yardımlar dolayısıyla vâki neşriyat, medenî ülkelerde yaşayan herkeste, başkalarının ıstırapına karşı gittikçe artan bir alâkanın teessüsüne saik olmuştur. O derece ki, hemen herkes malından, parasından ne kadar mümkünse o kadarını seve seve tam bir vicdan huzuru içinde, bu muntazam teşkilâtlı müesseseye vermek suretiyle, bazan dilini bilmediği, yurdunu tanımadığı felâketzedelerin ve muhtaçların bile ıstıraplarına çare bulunmasına imkân hazırlanmasının zevkine ermiştir. Verecek malı veya parası olmayan bir kısım insanlar ise, Amerika'da olduğu gibi, bugün yüzlercesi açılmış bulunan kan alma istasyonlarına uğrayıp damar-

larından bir miktar kan vermektedirler. Plazma haline getirilen bu kanlar, cüzi bir lâboratuvar, ambalâj ve nakliye masrafı karşılığında dünyanın her iklim ve bucağında ağır yaralı, ameliyath veya sair şekilde kansız kalmış kimselerin yeniden hayat bulmalarında Kızılay ve Kızılhaç teşkilâtı tarafından getirilip tatbik edilmektedir.

Bütün medenî memleketler bugün Kızılhaç veya Kızılay üyelerinin sayısı ile âdeta medeniyet seviyelerinin bir ölçüsünü ellerinde tutmaktadırlar. Büyük Atatürk bile bu en hayırlı teşekkürden bahsederken: Kızılay âza adedinin milletin içtimai rûstü ile mütenasip bir dereceye varmasını, bütün milletin bu tenasübü temin etmesini temenni ederim, demişti. Yurdun her tarafında feragatkâr ve fahrî heyetler tarafından idare edilen beş yüze yakın şubesi bulunan Türkiye Kızılay Derneğinin bugünkü üye sayısının ancak 275194 ten ibaret olduğunu üzüntü ile söylemek zorundayız. Nüfusları itibariyle bizden çok küçük olan ve harp felâketi görmüş bulunan Bulgaristan'ın bir milyondan fazla ve Yugoslavya'nın iki milyona yakın Kızılhaç üyesi bulunduğunu işitmek ve öğrenmek, milletçe bu konuda ne derece hassas olmamız gerektiğini daha iyi belirtir. Sağlıkla kahn aziz dinleyenlerim, hepinize huzur ve selâmet içinde uzun ve müreffeh ömürler dilerim.

Tüberküloz Savaşında Streptomycine'in rolü

Çeviren: Dr. Gıyasettin ALTINTAS

! Son senelere kadar gerek menenjit tüberküloz ve gerekse diğer had tüberküloz şekillerine yakalananların âkibeti karanlık itibar olunurdu. Ölüm nisbetleri, bilhassa çocuklarda pek yüksekti: Doktorlar; bu karanlık sonucu önlemek için boş yere savaşıyorlardı.

Bununla beraber 1944 senesinde, Stréptomycine adı verilen ilâcın Amerika'da Waksman tarafından bulunuşu; yeni bir ümit penceresi daha açtı. Bu ilâcın da menşei, tıpkı Pénicilline'ninki gibi, bir mantardı. Streptomycine'nin, tüberküloz basillerinin büyümesini yavaşlattığı görüldü. Hatta bazı müşahedeler bu ilâcın basilleri tamamen öldürdüğünü bile göstermiştir.

Lâboratuvarlarda hayvanlar üzerinde yapılan dikkatli tecrübelerden sonra bu yeni ilâc insanlara da verilmeğe başlanmış ve çok sevindirici sonuçlar elde edilmiştir. Bu güzel neticeler eskiden doktorlara meydan okuyan tüberküloz şekillerinde elde edilmiştir. Yeni ilâc kısa bir zaman içerisinde büyük bir şöhrat kazandı. Her ay dünyanın her tarafından gelen yeni raporlar bu ilâcın bazı

tüberküloz nevilerinin tedavisindeki mühim tesirine şahadet etmektedirler.

Tüberküloz tedavisinde streptomycine'e atfedilecek hakikî rol henüz kat'iyetle bilinmemekle beraber bu ilâcın; pek yakın senelere kadar ızdırıp ve ölüm kucığına bırakılmakta olan binlerce hastada yeni ümitler yarattığını söylemek de mümkündür. Şurası muhakkaktır ki bu ilâc menenjit tüberkülozden mütevellit ölüm nisbetini, bazı vak'alarda, % 50 nisbetinde azaltmıştır. Hattâ bazı had tüberküloz şekillerinde şifa denilebilecek açık salâhlar bile kaydolunmuştur. Müzmin, sürüncepli vak'alarda da memnuniyet verici müşahedeler elde edilmiş fakat bu gibi vak'alardaki sonuçlar çok daha az müsait olmuştur. Umumî olarak denilebilirki, hastalık ne kadar ilerlemiş ve ne kadar müzminleşmişse Stréptomycine ile elde edilecek olan neticelerin devam şansı da o nisbette azalır.

Buna mukabil boğaz ve bronşe verem tabiatlı hastalıklarında elde edilen sonuçlar inkılâp yapıcı olmuştur. Faal bir akciğer hastalığına yakalanmış olan has-

taların röntgen muayenesi; streptomycine'nin tüberkülozun ilerlemesini durdurması bakımından, ne kadar tesirli olduğunu göstermiştir.

Fakat streptomycine kullanılmasının, maalesef, bazı mahzurları da vardır. Meselâ bu ilâcın kullanılmasından sonra baş dönmeleri, sağırılık, böbrek rahatsızlıkları görülmüştür. Hattâ bazan bu ilâcı şırınga edenlerde bile bir cilt indifai görülmüştür.

Fakat en büyük mahzurlarından birisi de hastanın vücudundaki basillerin bu ilâca kuvvetle alışmaları ve ona karşı bir mukavemet hassası kazanmalarıdır. Diğer bir tâbirle hastalığın bu ilâçla tedavisi esnasında öyle bir an gelir ki, bu hastalığın sebebi olan mikroplar üzerine ilâcın tesiri kalmaz olur. Böyle vak'alarda bu ilâçla tedaviye devam etmekten vazgeçmelidir. Bu müsaîit olmayan netice hastaların bu dikkate şayan ilâçtan istifade edememelerini mucip olur.

İlk tecrübeler esnasında kullanılmış olan ilâç dozlarının çok kuvvetli olması muhtemeldir. Daha küçük dozların, mükemmel sonuçlarla, kullanılacakları ve bu kadar çok ihtilât da yapmayacakları bu gün anlaşılmış bulunmaktadır. Şurasını da bildirmek faydeli olur ki, bazı ispençiyari şirketleri kimyagerleri halen; bu

ihtilâtların bir kaçından sakındırarak ve belki de hepsini yokedebilecek, başka bir streptomycine şeklinin hazırlanmasına çalışmaktadırlar.

Eskiden Streptomycine'nin bir mahzuru da fiyatının çok yüksek oluşu idi. Bu ilâç; daha iki sene evvelsine kadar ancak pek az aletteki müesseseler tarafından alınabiliyor ve ancak; bazan aylarca devam edecek ve günde 8-10 dolâr verebilecek olan; bir avuç insan tarafından kullanılabilirdi. Mamafî bu ilâcın fiyatı halen pek çok düşmüş ve herkes tarafından alınabilir bir duruma girmiş bulunmaktadır.

Streptomycine gibi yeni bir tedavi vasıtası elbetteki (dünya sıhhat teşkilât) nın dikkat nazarını çekmeli idi. 1948 senesi temmuz ayında; Amerika, İngiltere, İtalya, Yunanistan, Fransa ve Belçika'nın streptomycine alanındaki başlıca uzmanlarının iştiraki ile, Newyork'ta bu mevzu üzerinde husûsî bir konferans toplandı. Bu eksperler, bundan başka, Niyork eyaleti hastahane ve lâboratuvarlarında çalışmakta bulunan bir çok insanların fikrini de toplamak fırsatını buldular. Bu eksperler; bu meseleyi dikkatlice tetkik ettikten sonra, bazı neticelere vardılar ki bu sonuçlar; (Dünya Sıhhat Teşkilâtı) icra komitesine son zamanda verilmiş olan bir

raporda kaydedilmiş bulunmaktadırlar.

Dünya sıhhat teşkilâtı tarafından stéptomycine konferansı esnasında varılan en ehemmiyetli netice bu ilâcın her türlü tüberküloz şekillerini iyileştirebileceğini zannedenleri biraz ihtiyatkârlığa davet etmiş olmasıdır. Henüz hallonulacak bir çok meseleler vardır. Meselâ azâmi tedavi neticeleri ve asgarî zehirlenme hassaları ile bu ilâcın en yüksek dozu ne olmalıdır meselesi gibi. Bir diğer mesele de stréptomycine'nin diğer ilâçlarla birlikte kullanılmamasıdır.

Konferans bu ilâç hakkındaki araştırmaların hızlandırılmasına karar vermiştir. Konferans; ister doğrudan doğruya isterse dolayısı ile elde edilmiş bulunan bu ilâcın kullanılmak üzere klinik araştırma merkezlerine de yollanmasını tavsiye etmiştir.

Konferans; âdî tedavi usûlleri ile pekâlâ iyi neticeler alınabilecek olan tüberküloz şekillerinde; bu ilâcın kullanılmaması üzerinde de ısrar etmiştir. Stréptomycine için bahis mevzuu olduğu gibi, az bulunur ilâçlar karşında, bilhasa bu ilâçlarla hastalarda 1-2 ay zarfında iyi neticeler alınabiliyorsa, bu ilâçların kullanılmasını tahdit etmek icap etmektedir.

Tüberkülozun yaptığı tahribat

ROMATİZMA İÇİN YENİ İLÂÇ

Dr. Remzi Gönenç

Romatizma ve romatizmadan mütevellit mafsallık hastalıkları çok eski zamandan beri insanların ıstırap çektiği ve derman aradığı bir derttir.

Tarihten önceki devirlerde bile bu derde karşı deva bulmak çareleri araştırıldığı eski eserlerden, yapılan kazılardan ve incelemelerden anlaşılmıştır. Fakat maattessüf bugüne kadar ne hakikî sebebi, ne de esaslı tedavisi bulunmamıştır. Bütün dünyada ve her memlekette bu hastalıktan mustarip milyonlarca insan vardır. Hele İngiltere gibi rutubetli ve romatizması çok olan memleketlerde şahıslarla beraber hususî cemiyetler bu hastalığa karşı mücadele etmekte ve tedavi usulleri için çalışmaktadır.

pek ilerlemişse bu ilâçtan bir teselli beklemek abes, olur:

İşte salâhiyet sahibi kimselerin bu mevzu üzerindeki fikri budur. Bu yeni antibiyotik ilâcın kıymeti en salâhiyetli kimseler tarafından kabul edilmiş olmakla beraber, yine aynı zatlar ilâcın kullanılma sınırlarını tahdit etmeği ve hele hastaların, bu ilâçla hastalıklarının tamamile iyileşeceğine inanmamalarını tavsiye etmektedirler. Sahası geniş bir terakki elde edilmişse de, henüz son maksada varılamamıştır.

Bugüne kadar romatizmanın iki karakteri tesbit edilmiştir ki birisi alelekser müzmin oluşu, diğeri de mütehavvil yani değişik skillerde tezahür edişidir. Son araştırmalara göre romatizmanın mikrobunu olduğu nazariyesi iddia edilmiştir. Diğer bir nazariyeye göre de romatizmanın sebebi hormon bozukluğudur. Hattâ bazı romatizmalılara gebe kadınların hormonu şırınga edilmek suretiyle salâh kesbetmeleri bu ikinci nazariyeyi kuvvetlendirmektedir.

Amerika'da Mayo hastanesinde yapılan araştırmalara göre böbrek üzerindeki (adrenal) böbrek üstü guddesinin veya beyindeki Pitütri guddesinin bozukluğu sebep sayılmakta veyahut bu guddenin hulasalarının verilmesi ile hastalığın salâh bulması tahmin edilmektedir.

Hayvanlar üzerinde de yapılan tecrübelerde Adrenal guddesinin mafsallarda romatizmaları üzerinde bir çok değişiklikler yaptığı ve hastalıkta önemli rolü olduğu tesbit edilmiştir.

1948 yılında bu esas üzerine hazırlanan 17 Hydroxy dehydroticosteron veyahut (E Kompa-vind) müstahzarının müzmin romatizmalı bir kadında gösterdiği muvaffakiyet kayda değer.

Bu başarı, bugüne kadar bir çok tedavilerden fayda görmiyen 29 yaşında müzmin romatizmalı bir kadında iyi netice vermesiyle anlaşılmıştır. Ya-

tağından hareket edemeyecek derecede mustarip olan bu hastaya yukarıda adı yazılı müstahzarın verilmesiyle salâh kesbetmesi ve yerinden kalkarak hareket etmesi ve ağrıların azalması ile iyi netice verdiği görülmüştür. (E. Kompoze) ilâcından günde 100 miligram verilmek suretiyle 20 günde hastada salâh görülmüştür.

Tedaviye başlandığının yedinci günü hastada iyilik alâmeti başlamış, iştihası açılmış, ağrılar azalmış ve yirminci günü yerinden kalkmaya da muvaffak olmuştur. Bu hastadan sonra diğer 14 müzmin romatizmalı hasta üzerinde iyi neticeler alınmıştır.

1949 Ocak ayından beri bu ilâcın daha kolay ve ucuza mal edilmesi, daha geniş sahada tecrübeye fırsat vermiştir. Gerçi tecrübeye edilen hasta sayısı az ise de büyük ümitler beslenmektedir. İstikbalde E. Kompoze veya Acetate milhi ile beraber E. Kompoze, A. Kompoze ilâçları üzerinde de çalışılmakta ve tecrübeler yapılmaktadır.

İstihsalinin zorluğu ve azlığı ve pahalılığı sebebiyle bu ilâc henüz ticaret sahasına intikal etmemiştir. Fakat Penicillin ve diğer yeni bulunan ilâçlar gibi kimya çevresinden sentetik şekli yapılır ve ticaret sahasına sevk edilirse asırlardan beri insanlığın ıstırap çektiği romatizmanın da çaresi bulunabileceğine kanaat vardır.

HASTABAKICI HEMŞİRE

+ Haberleri

TÜBERKÜLOZ ve HEMŞİRELER

Dr. Z. S. HANTCHEFF

Kızılhaç Dernekleri Birliği Sekreterlik Uyesi

Bugünün en ehemmiyetli meselelerinden birisi de tüberküloza karşı olan savaştır. Bütün dünya mütehassıs ve teknisyenleri, bu savaşı müessir kılabilmek için tüberküloza karşı olan silâhlarımızı mükemmelleştirmeye ve bu silâhların randımanını arttırmaya uğraşmaktadırlar. Bu suretle mukavemetin arttırılabileceği, sirayetin önüne geçileceği, hastalığı açıklayacağı ve hastalığı, usule uygun bir tarzda, tedaviye yarayacağı ümit edilir.

Gençlik ve olgunluk çağında bulunanlar arasında, hastalığa bilhassa mâruz kalan insanlar da vardır. Bu kimseler tıp okurları ve, veremlilerle sıkı temasları dolayısı ile bilhassa hemşirelerdir. İşte bu sebeptendir ki aşağıdaki sualler sık olarak sorulmaktadır. :

Hemşirelerdeki sirayet tehlikesi acaba diğer mesleklerdekilerden daha mı fazladır? Sonra da en yeni tecrübelerle istinat ederek,

hemşireleri korumak için nazarı itibara alınan tedbirler nelerdir?

Biz bu iki suale cevap vermeye çalışacağız.

PRIMO-ENFEKSİYON, ALLERJİ VE TÜBERKÜLİN TEAMÜLÜ. — Tüberküloz-hastalığın, tüberküloz-enfeksiyondan çok daha nadir olduğu kabul olunmuş ve bu isbat edilmiştir. Tüberküloz - enfeksiyon; tüberküloz - hastalıktan evvel bir müddet mevcuttur. Kendiliğinden husule gelen primo enfeksiyon, yani canlı Koch basil-leri ile husule gelen primo enfeksiyon, vak'aların mühim bir kısmında, radyolojikman görülebilen veya görülemiyen ârazsız bir enfeksiyonla neticelenir ki bu, super - infection'a, (yeniden hastalanmaya), karşı bir dereceye kadar muafiyet temin eder. Bu muafiyet allerji hâdisesi ile tezahür eder ki bunun da belirtisi, tüberküline karşı olan cilt hassasiyetidir. Buna müsbet küti - reaksiyon derler.

Müsbet bir tüberkülin teamülü, o uzviyetin evvelce canlı Koch basili ile enfekte edilmiş olduğu mânasını taşır. Netice olarak, bu reaksiyon, sıhhatli bir insanda görüldüğü zaman, katî bir şekilde korumadan, basil hücumuna karşı uzviyetin tabîî mukavemetini artırır bir rol oynadığı söylenilir. Teknik bakımdan en çok kullanılan Mantoux entra-dermo reaksiyonudur.

Küti-reaksiyonun kıymeti acaba nedir?

Küti-reaksiyon; çocuklukta sık olarak görülen primo-enfeksiyon dolayısı ile; katî bir teşhis unsuru olmuştur. O, bundan başka, mükerrer tecrübelerle, menfi reaksiyondan müsbete geçiş ânını da araştırmaya yarayacaktır. Yani şahsen basil olduğunu da gösterecektir. İşte bu sebeple küti-reaksiyon; radyolojik araştırmalarla birlikte, halk toplulukları, mektepliler, askerler, üniversite talebeleri ve hemşireler arasındaki tüberküloz vak'alarını da araştırıp bulmaya yaraması bakımından, büyük bir kıymet taşımaktadır. Bu metod yeni enfeksiyonları meydana çıkarmaya ve böylece kendileri için icap eden tedbirleri aldirtmaya yarar. Zira allerjik bir şahıs; anerjik olan yani tüberküloz intanına karşı henüz bâkir bulunan bir şahsa nazaran, Koch basili hücumuna karşı kendisini çok daha iyi müdafaa eder.

B C G İLE AŞILANMA —

Burada bahis mevzuu olan; hastalık âmilinin uzviyette nasıl yerleşip hangi şekilde harabiyetlerini meydana çıkardıklarını öğrenmek değildir. Bizce esas olan mesele primo-enfeksiyona karşı uzviyette nasıl mukavemet yaratabileceğimiz, yani tüberküline karşı henüz bir reaksiyon göstermeyen bir şahısta ne surette hususî bir allerjik hal yaratabileceğimizi bilmektir.

Bu muafiyet halini yaratmak için halen hemen de her yerde kullanılan, bir usul kullanılmaktadır ki bu da Calmette ve Guerin basilleri ile, yani B.C.G. ile aşılanmadır. Bu aşı uzviyete; şifa bulmuş bir ilk tüberküloz intanının Hastalığı vahimleştirmesi tehlikesi azdır.

B. C. G. aşısı ile sistematik bir şekilde aşılanma; tüberkülozun yapacağı bir allerji hali verir. andemik bir hastalık olması ve bilhassa (15) ile (30) yaşları arasındaki insanlarda rastlanan en sık müzmin hastalıklardan birisi bulunması dolayısı, çok ehemmiyetli bir rol oynamaktadır. Bu musaplar arasında bilhassa doktorlar ve hemşireler vardır. B. C. G. aşısı; 26 senelik tecrübeden sonra, sırayete bilhassa mâruz bulunan hemşirelerde, tüberküloza karşı kullanılan en müessir silâhlardan birisi haline geçmiştir. Bu iddianın doğruluğu bir çok Amerikan, İngiliz,

Fransız, Rus, İskandinav istatistikleri ile isbat edilmiş bulunmaktadır.

Norveçte hemşire talebelerin mekteplerine girişleri esnasında şunlar isbat olunmuştur :

Küti reaksiyonu müsbet olan 625 vak'ada :

4 senedeki musabiyet (morbidity) nisbeti : % 4,3.

Vefiyat nisbeti (mortality) % 0.

Küti reaksiyonu menfi olan 280 vak'ada :

2 senedeki morbidité nisbeti : yüzde 34.

Mortalite nisbeti : yüzde 3,6.

Muvaffakiyetle aşılınmış küti reaksiyonları menfi, yani allerjili 287 var'ada :

Morbidity yüzde 2,8.

Mortality yüzde 0,45.

Muvaffakiyetsizlikle aşılınmış ve anejik kalmış olan 107 talebede, tüberkülin reaksiyonunun bu tahavvülü temin olamamış ve 2 sene içerisinde :

Morbidity: yüzde 20,5 ve

Mortality de : yüzde 1,9 olmuştur.

Aynı memlekette yapılan diğer bir istatistik; mesleklerinin başlangıcında tüberkülin teamülleri menfi bulunan ve aşılınmamış olan hemşirelerde tüberküloz vak'alarının on defa daha fazla olduğunu göstermiştir.

İşte bu sebeptendir ki halen Norveç'de aşılınma; tüberkülin teamülleri müsbet olmayan hastabakıcı namzetleri için; mecburî olmuştur.

Gerek hastabakıcılar ve gerekse hastahane personeli için aşılınmanın mecburî bulunduğu İsveçte de aşağıdaki müşahedeler alınmıştır :

İlk hamlede allerjik olmuş 377 talebede Morbidity, yüzde : 1 , 3.

Aşılınmamış (50) anejik talebede Morbidity, yüzde : 40.

Aşılınmış, fakat anejik kalmış 205 talebe Morbidity, % 0,5.

Danimarka'da mecburiyet yoktur : Aşılınma; 8 ile 35 yaşı arasındaki bütün anejik kimselere ve bilhassa veremlilerle temas halinde yaşayan kimselere teklif ve tavsiye olunmuştur.

Amerika'da bir topluluk içerisinden 1483 şahıs aşılınmış ve 1311 kişi de aşılınmamıştır. Vefiyat, (mortality), aşılınmamış olanlarda (6) misli daha fazla bulunmuştur.

B. C. G. nin memleketi olan Fransa'da aşılınma; hastahane mensupları, hastabakıcı talebeler ve tıp talebeleri için ameli noktadan mecburîdir. 1937 senesinden 1947 senesine kadar elde edilen neticeler şunlar olmuştur :

Aşılınmış 174 yüksek mektep talebesinde morbidity, yüzde 7,47 olmuştur.

Aşılanmamış olanlarda ise yüzde 18,2 olmuştur.

Burada bahis mevzuu olan, katiyen tecrid edilmemiş kimse-lerdi.

İsviçre'de istatistikler müte-vazi olmakla beraber, yine de di-ğer memleket istatistiklerine uy-maktadırlar. Sistematik bir şekil-de yapılan tıbbi kontroller (tüber-külinle yapılan küti-reaksiyon, akciğer radyoskopi ve radyografi-si gibi) ve B. C. G. ile aşılanma bir çok hasta bakıcı okullarında tatbik olunmaktadırlar. Böylece tesbit olunmuş oldu ki tüberküloz; anerjik olan talebelerde 6 - 7 misli daha sıktır. Nihayet İsviçre Kızıl-haçının bir istatistikine nazaran, hastabakıcı mektepleri talebesinin yüzde 10 nu tüberküloza yakalan-mışlardır.

Avustralya'da 2,705 hastaba-kıcı üzerinde yapılan bir tetkik, allerjik şahıs adedinin yaşla mü-tenasiben, (15 yaşından 30 yaşına ve daha fazlasına kadar), arttığını göstermiştir. Bu kimseler ne ka-dar uzun zaman büyük şehirlerde yaşamışlarsa hastalığın sıklığı da o nisbette artar. Bu sıklık hasta-bakıcılarda; diğer kadınlara naza-ran, daha büyüktür. Tahsil sene-leri ile de artar.

Mütehassıslarının başlangıçta çok ihtiyatlı davranmış oldukları İngilterede: "Prophit Tuberculosis Survey" tarafından yapılan son tecrübeler; tüberküline karşı men-

fi bir tarzda teamül gösteren has-tabakıcıların; hastalığa yakalan-mağa bilhassa müstait olduklarını isbat etmişlerdir : Tüberkülin müsbet olanlardaki yüzde 2,03 e nazaran yüzde 7....

1935 senesinden 1943 senesi Martına kadar muayene edilmiş bulunan 3,764 hastabakıcıdan yüz-de 81 i tüberkülin müsbetti. Yani stajlarına başlamazdan evvel bir tüberküloz enfeksiyonuna yakalan-mış olmaları icap ediyordu. Bekle-nebileceği gibi bu nisbet yukarı yaştaki çocuklarda daha yüksek bulunuyordu : 17 yaşında takriben yüzde 70 ve 30 yaşından da aşı-ğı yukarı yüzde 90... Küti reaksi-yonun menfiden müsbete geçişi, yani primoenfeksiyon hali, stajyer hastabakıcılarda şöyle olmakta idi : Birinci sene sonunda yüzde 58 - 78, ikinci sene sonunda yüzde 79 - 89 ve üçüncü sene sonunda da yüzde 90 - 95. Enfeksiyon nis-beti; kronik veremli koğuşları bu-lunan hastahanelerde, daha yük-sek bulunuyordu.

Hizmetleri esnasında tüberkü-loza yakalanan hemşirelerin nis-beti; 2500 hastabakıcıdan yalnız 70 kişi idi ki, bu morbidite nisbeti yüzde 2,7 dir. Şu nokta üzerine de dikkat nazarını çekmelidir ki; tü-berküloz morbidité nisbeti, 15 ile 30 yaşları arasında, umumiyetle bütün diğer halk tabakalarından çok daha yüksektir. Yine de görülmüştür ki bu nisbet, hasta-

bakıcılarda daha yüksek değildir. İngilterede 1000 hastabakıcısındaki vefiyat, (mortalité), nisbetinin, 0,27 olması ve bu nisbetin de, diğer meslekler sahibi genç kadınlara nazaran, daha düşük bulunması, belki de hastabakıcıların hastalıklarının erken teşhis olunması ve süratle muvafık bir şekilde tedavi olunmaları ile izah olunur. Evvelce geçirilemiş bulunan bir enfeksiyon bir miktar muafiyet temin ediyor gibidir. Mektebe girişlerinde tüberkülin teamülleri müsbet bulunanlarda tüberküloz vak'aları 2,5 defa daha az bulunmuştur.

Hastahane muhitine ait vak'alara gelince, bir çok memleketlerden gelen malûmata göre, büyük umumî hastahanelerdeki tüberküloz morbidite'si; hasta koğuşlarında alınan tedbirlere ve hastabakıcıların umumî yaşama şartlarına bağlıdır. Hastabakıcı personeli, büyük kısmı ile, eski şifa bulmuş veremlilerden teşekkül eden sanatoryumlarda, sarî hastalarla olan sıkı temas dolayısıyla her gün görülen verem bulaşması, hemen hemen nadiren bir sür-enfeksiyona, (intan üstüne intana), sebebiyet vermektedir.

Nihayet aşılınmadan iyi bir netice elde edebilmek için, her şeyden evvel o şahsın tüberkülin reaksiyonunun menfi olması icap eder. Hastahane personeline gelince, hastalarla temaslarından evvel, onları bir kaç hafta aşılamahtır.

Bu zaman müddeti; B. C. G. 'nin onları tüberküline karşı müsbet kılması için; elzemdir.

B. C. B. ile aşılama bir miktar muafiyet verdiğine göre, acaba bu muafiyetin devamı ne kadar olacaktır? B. C. G. 'nin verdiği allerji hali takriben 18 - 24 aydır. Fakat tecrübe ve istatistikler, muafiyetin allerjik testten sonra da, kalacağını göstermişlerdir. Mammafi devamlı bir allerji halinin muhafaza edilebilmesi için, küti reaksiyonu, senede bir iki defa devrî olarak kontrol etmek ve küti reaksiyonu menfi olan şahsı yeniden aşılama tavsiyeye değer. Hastabakıcılar gibi enfekte bir muhitte yaşayan kimselerde, başlangıçta B. C. G. 'den mütevellit olan muafiyetin bilâhare inzımam eden enfeksiyonlarla, hakikî virûlan basillerle bekası ekseriyetle mümkündür. Evvelen B. C. B. ile korunmuş olan uzviyet; haricî enfeksiyona karşı müşkülâtsız mukavemet eder. İşte bu son haricî enfeksiyon ona; tıpkı iyi tahammül edilen bir ilk intan, (primo-enfeksiyon), gibi uzun süreli bir muafiyet temin eder.

KORUNMA ÇARELERİ —

Yukarıki söylediklerimizden, tüberkülin teamülü ile elde edilen muafiyetin mutlak olmadığı ve, kütleli ve devamlı bir münthin, (infectant), temasa ihtiyaç olarak arzolanmış olan allerjik bir şah-

sın, bir intan üzerine intan, (sur-infection), tehlikesine karşı masun kalamıyacağı neticesini çıkarabiliriz. Bundan başka, diğer halk tabakalarına nisbetle hemşirelerde vefiyat nisbeti, (Mortalite), düşük bile olsa, onlardaki musabiyet, (morbidity), nisbetinin çok olduğunu da katiyen hatırdan çıkarmamalıdır. İşte bu sebeptendir ki, anerjik kimselerin basilli hastalarla temas ettirilmemesi, ne kadar ehemmiyetli ise, allerjik kimselerden de, eninde sonunda sıhhatleri üzerine muzir bir tesir yapacağı muhakkak olan ve nadir de görülme-yen intan üzerine intandan (sur-infection'dan), imkân nisbetinde, korundurulmaları da o nisbette ehemmiyetlidir.

Tecrübelere dayanarak, hastabakıcıların korunmasına yarayacak bazı tavsiyeleri tekrar gözden geçirmekliğimiz icap etmektedir :

I — Sirayet tehlikelerinin azalması — Hemşireler; hastalarla olan sıkı temaslari dolayısı ile, hastahane de çalışan diğer şahıslara nazaran tüberküloza daha ziyade mâruzdurlar. Tüberküloza yakalanmak tehlikesi hastahane de tamamiyle yok edilemez, fakat aşağıdaki tedbirler alınarak büyük nisbette azaltılabilir :

a) Teşhis olunmuş tüberküloz vak'aları dahili hastalıklar koğuşuna kabul olunmamalıdır.

b) Hemşireler, stajlarına başlamadan evvel; enfeksiyonun

ehemmiyeti ve tüberküloz koğuşlarında hastalara yapmaları icap eden yardımlar hakkında bilgi edinmelidirler. Hastalara; ne şekilde öksürmeleri ve tükürmeleri icap ettiği gösterilmelidir. Hasta koğuşlarında alınacak olan tedbirler, balgamla, tozla, mendil, tükürük hokkası gibi enfekte eşyanın kullanılması ile olacak olan sırayetleri önleyebilmelidir.

Akciğer tüberkülozunun, hava ile gelen basillerin yutulması ile yakalanacağını da unutmamak gerektir.

c) Doktor ve hemşireler koruyucu maskeler taşımalıdır. Fakat daha iyisi bizzat hastalar böyle koruyucu maskeler taşımaları ve odalarına sıhhatli bir insan girdiğinde bu maskelerini kullanmalıdırlar.

d) Yemek koğuşlarının bir nihayetinde ve hattâ içerlerinde kâfi adette lavabo bulunmalıdır. Bu lavaboların muslukları yerine; diz veya ayakla işleyen pedallı bir sistem komalıdır. Havlu terkolunmalı ve yerini kâğıt havlulara veya elektrikli kurutma cihazlarına bırakmalıdır.

e) Personeler, yemek esnasında tevzi olunmak üzere, muayyen renkli gömlekler verilmeli ve yemek esnasında personel bunları giyinmelidirler. Bu gömleklerin saklanması için hususî bir vestiyer yapılmalıdır. İş esnasında gi-

vinilen gömlekler için de başka bir oda tahsis etmelidir.

f) Radyografi odaları, tıpkı hasta odaları gibi, ultra viyole şuaları ile mümkün mertebe dezenfekte edilmelidir. Bu tedbirler: açık tüberkülozlu bir vak'anın radyografisinin alındığı her halde tatbik olunmalıdır.

Primo-enfection'nu meydana çıkarmak için aşağıdaki tedbirler alınmalıdır :

a) Hemşire Okulu talebesi; yaşını, öz ve soy geçmişlerini, yaşıyış olduğu muhitleri bildiren bir pusulayı doldurdurtan sonra, tıbbî bir muayene geçirmeli, bunu da radyolojik bir muayene tamamlamalıdır.

b) Hemşireler; mektebe girer girmez tüberkülin tecrübesine tâbi tutulmalı ve bu tecrübe menfi olduğu takdirde B. C. G. aşısı yarmağa başlanılmalıdır. Tüberkülin teamülleri menfi olan hemşirelerin tüberküloz koğuşlarında çalıştırılmaması tavsiyeye şayandır. Tüberkülin teamülleri menfi olan hemşirelerde bu teamül her üç ayda bir yapılmalı ve buna; müsbet bir teamül elde edinceye kadar devam olunmalıdır.

Hemşirelerin sıhhatini korumak maksadı ile yapılan tıbbî gözetleme :

a) Hemşireler; bilhassa tüberküloz koğuşlarında çalıştıklarında, senede hiç olmazsa bir defa radyolojik bir muayeneden geçme-

lidirler. Mükerrer radyografiler yaptırılması bile tavsiye olunur.

b) Hastalığın erken olarak teşhis edilmesi maksadı ile hasta-bakıcıların, sıhhi durumlarında rastlayabilecekleri en ufak, en hafif ârâzları ve değişiklikleri doktora bildirmeleri lâzımdır.

c) Çok yakın bir zamanda tüberkülin teamülünde bir değişiklik olmuş olan hemşireler hastahane de hususî bir murakabaya tâbi tutulmalıdırlar: Kilonun her ay kontrolü, radyografi; ilk sene içinde her üç ayda bir, müteakip iki sene içerisinde de altı ayda bir yapılmalıdır.

d) Bu devrî muayenelerde ehemmiyetli ârâz alınmasa bile, meydana çıkabilecek olan en ufak âfeti dahi dikkat nazarına almalıdır. Bu gibi vak'alarda en asgarî ihtiyatî tedbir; kilonun, ateşin, sedimentasyon miktarı ve balgam muayenesi neticelerinin murakaba halinde tutulmasından ibaret tir.

4. Hemşirelerdeki umumî mukavemet seviyesini idame ve yükseltmek maksadı ile nazarı itibara alınacak olan tedbirler :

Veremin korunma ve tedavisinde ehemmiyetli bir rol oynayan, umumî mukavemet; enfeksiyona mâni olmak, bir defa meydana çıkmış olan âfetleri tahdit etmek ve onlarla muvaffakiyetle savaşmak üzere; kâfi derecede artmış bulunmalıdır.

Bu maksatla aşağıdaki tavsiyeler yapılabilir :

a) İyi bir sıhhi durumu idame edebilmek ve enfeksiyona karşı mukavemeti sağlayabilmek için; hemşirelerin çalışma saatleri, yaptıkları kalktıkları yerlerin sıhhi şartları ve nihayet eğlenceleri sıkı bir murakaba altında bulundurulmalıdır. Fazla çalışma, uzun uyanık geçen geceler, gece nöbetinden sonraki konferanslar ve memuriyet yorgunluğuna ilâve olan talebe hayatı yorgunluğu, hemşire mesleğinin kara ve acı cihetleridir.

b) Beslenme üzerinde yapılan son tetkikat, hastalığa karşı olan mukavemet üzerinde beslenme rejiminin ehemmiyetini göstermiştir. O halde hemşirelerin yemekleri bol olmalı, A ve C vitaminleri eksik bulunmamalı ve tecrübeli bir diyet mütehassısı tarafından tertip olunmalıdır.

c) Tekrar işlerine başlayan veremli hemşirelere kısmi ve tedrici iş verilerek yeni şartlara uydurma usulleri tatbik olunmalıdır.

Aynı usulün; şüpheli âfetler gösteren, çok sıkı bir tıbbi murakaba altına alınmakla beraber faal bir tedavi göstermeyen hemşirelere de telkini mümkündür.

Netice olarak şurasını bildirmek isteriz ki; tüberküloz tehlikesinin azalması, hiç olmazsa hemşireler için, bütün hastahanelerde kabili tahakkuk gibi görünmektedir. Elverir ki, hemşirelerin kuvvetlerini hüsnü idare edebilmelerini sağlayacak bazı koruyucu tedbirler kabul edilmiş olsun... Bu gibi tedbirlerin kabul edilmesinden sonra, halk tabakalarının ve bilhassa ana ve babanın, çocuklarının hemşire mesleğine intisapları hususunda gösterdikleri endişe ve çekingenliğin zail olacağı ümit edilebilir.

Bulletin d'information
des infirmières
de la Croix - Rouge'dan
(No: 15)

Çeviren :
Dr. GIYASETTİN ALTINTAS

GENÇ KIZLAR

Meslek seçerken en güzel meslek olan
HEMŞİRELİĞİ

Seçiniz!

Çünkü kızlar için en şerefli ve

zevkli meslek hemşireliktir.

Sağlık Bilgileri ve Tıpta yenilikler

Vereme karşı yeni ilaçlar aranıyor

Dünyada geniş ölçüde yayılan vereme karşı İngiltere ve Amerika'da yeni ilaçlar aranmaktadır. Her iki memlekette yapılan araştırmalar sonunda vereme iyi geleceği tahmin edilen FUSARIUM adlı bir ilaç bulunmuştur.

Evvelce bulunan Neomycin adlı ilaçla yapılan tecrübeler, bu ilacın vücut harici verem mikrop-larına iyi tesir ettiğini göstermiştir.

Geniş ölçüde tecrübe imkânını elde etmek için söz konusu ilacın fazla miktarda imal edilmesine çalışılmaktadır. Katî ve müsbet netice alındığı takdirde, insanlara da tatbik edilecektir.

Fazla tuzun bünyeye zararı

Çok zamandanberi Hollandalı doktorlarda yemeklerde fazla tuz yemenin damarları sertleştirdiği, tansiyonu arttırdığı ve gebelik zamanında kanı zehirlediği kanaati vardı.

II. Dünya harbi esnasında Hollanda'da evvelce tuzlu olarak yenmekte olan ekmeğin azalması neticesinde bilvasita vü-

cude giren tuz miktarının azalmasına sebebiyet verdi. Bu suretle yukarda adı geçen hastalıkların da azaldığı müşahade edildi.

Cilt kanserinin sebebi nedir?

Afrika'da cilt kanseri üzerinde incelemelerde bulunan mütehassıslar, Avrupalı ve beyaz ciltli kimselerin uzun müddet güneşe maruz kalmaları neticesinde cilt kanserine müptelâ olduklarını müşahade etmişlerdir. Beyaz ırkta görülen cilt kanserinin 2/3 nün güneşten ileri geldiğini tesbit etmişlerdir. Buna karşılık siyah derililerde cilt kanseri beyazlardaki kadar görülmemektedir.

Sarılıların tedavisi mümkün oldu

Son zamanlara kadar sar'la hastalığının sebebinin ne olduğu bilinemiyordu. Teşhis ve muayene vasıtalarının gelişip çoğalması bir çok sar'alının kafa tası içinde beynin boz renkteki maddesi üzerine olan tazyikten dolayı sar'alandıkları tesbit edilmiştir. Bu tazyığın yerini bulmak ve tedavi etmekle sar'anın tedavisi de bulunmuş oldu.

Sar'anın tedavisi için evvelâ Röntgen şuaı altında beyne hava sevk edilerek, havanın sevkinden

evvelki ve sonra elektrikle beyin dalgaları tesbit edilmektedir. Durumun bu suretle tesbitinden sonra cerrahî müdahale ile tazyik ve teharrüş izale edilmekte, taharrüş eden boz renkteki beyin maddesi temizlenerek sarahıların yüzde 56 sı kısmen veya tamamen tedavi edilmektedir.

Hafif müzik ile hastaların tedavisi

Hastaların müzik ile tedavisi milâttan önce 2500 yılına kadar giderse de bu usulden hakikî istifade temini tamamiyle sağlanmamıştır. Aklî ve asabî hastalıklara müptelâ olanlara biraz faydalı olabilmektedir. Son zamanlarda ameliyat masasına yatan hastaların, operatörlerin çalışmalarını işitmesine ve bundan dolayı mâneviyatının bozulmasına mâni olmak için ameliyathaneye müzik sokulmaktadır. Önce gramofon ve sonra radyo ile yapılan müzik yayını şimdi münhasıran hastayı eğlendirmek için kulaklıklarla hastaya dinlettirilmekte ve bu suretle doktorlar meşgul edilmemektedir. Ameliyattan sonra da hastalar müzik ile eğlendirilmektedirler.

Aile tarafından bakılan çocuklar daha sıhhatli ve daha büyük olurlar

Anne ve babadan mahrum kalarak resmî bir müessese veya yetimhanede bakılan çocuklar diğer

normal çocuklar kadar büyüyememektedirler. Anne ve baba şefkati görmeyen, resmî formalite içinde, yemek, içmek ve zarurî ihtiyaçlarını temin etmek zorunda olan çocukların hissî ve sosyal ihtiyaçları tatmin edilemediğinden dolayı asabîleşmekte, heyecan geçirmekte ve neşvüneması normal aile yanında yaşayan bir çocuk kadar olmadığı yapılan tecrübelerden anlaşılmaktadır.

Bunun içindir ki Amerika'da harp yetimleri ve muhacir çocukları yetimhanelerden toplayıp ailelerin yanına verilmekte ve Hükûmetin verdiği para ile çocuklar hakikî bir aile şefkat ve muhabbeti ile yetiştirilmeğe çalışılmaktadır.

Televizyonun Cerrahlık İlmine Geniş Ölçüde Yardımı Dokunmaktadır

Televizyonla cerrahlık dersleri
Yazan : H. de Winton Wigley
Londranın "News Chronicle"
Gazetesi Muhabiri

Büyük Britanya'da televizyon ilmi gittikçe gelişmekte ve şimdi cerrahlık ilmine de yardım etmektedir. Geçenlerde televizyonda gösterilen bir ameliyatı takip ettim.

Bununla beraber, bir televizyon cihazınız varsa dahi bu gibi yayımları görmeniz melhuz değildir. Zira tabiatıyla bu gibi televizyon yayımları eğlence için değil, ilmin gelişmesi için, Tıp öğrencile-

rini yetiştirmek gayesiyle yapılmaktadır. Bu sistem tam faaliyete geçince, tıp öğrencileri artık ameliyat masası etrafında toplanmak zorunda kalmıyacaklardır.

Amerika'da ameliyatların bazı özel safhalarını televizyonla göstermek için geçici tesisler kullanılmış olmakla beraber, şimdiye kadar hiç bir memlekette her hangi bir cerrahî müdahalenin bütün safhaları daimî cihaz ve tesislerle televizyonla gösterilmemiştir.

Kendisiyle görüştüğüm maruf bir operatör, televizyon tamamiyle gelişince ve bilhassa renkli yayınlar yapıldığı zaman, cerrahlık kursları için hemen hemen yalnız bu usulün tatbik edileceğini beyan etmiştir.

Ameliyatın televizyonla gösterilmesi

Londranın Guy hastahanesindeki bir konferans salonunda, 50 kişi önünde bir apandisit ameliyatı hastahanenin üst katındaki bir salonda yapılmakta idi. Hasta 17 yaşlarında bir erkek çocuktur.

Grupumuz tabiatıyla halkı temsil etmekte olan gazetecilerden müteşekkildi. Ameliyatı yapan cerrahın üzerinde tavana tutturulmuş bir mikrofona "CPS. Emitron" televizyon fotoğraf makinesi bulunmakta idi. Tesisat Electric ve Musical Industries Ltd. şirketi tarafından yapılmıştı.

Bulduğumuz konferans sa-

lonu karartıldı ve televizyon perdesi üzerinde, cerrahın kauçuk eldivenli ellerinin baygın yatan çocuğun üzerinde çalıştığını gördük ve sesini işitmeğe başladık.

Sakin ve emin bir ses şunları söylüyordu : "Belki hastanın muntazam nefes alışlarını duyabiliyorsunuz. Bu nefes alışlar, bize her şeyin yolunda gittiğini ve çocuğun iyi durumda olduğunu anlatmaktadır."

Bu arada makinenin sesi artırıldı ve hastanın muntazam solu-
maları duyuldu.

Cerrahın sesi : "Bu kolay bir ameliyattır. Bu çocuk yarın yataktan kalkabilecek" dedi.

Hasta filhakika bir hafta sonra bir nekahat tatiline gönderilecektir. Geçirdiği ameliyatın televizyonla yayımlandığını bilmediği gibi, bunu ileride de öğrenmeyecektir. Hastahane heyetine dahil hekimlerden başka kimse de hastanın hüviyetini bilmemektedir. Bu çocuk, cerrahî eğitimin bu büyük ilerleyişinin meçhul kahramanıdır."

Bu gösteri şu ciheti ispat etmiştir: Bundan böyle artık "Guy" hastahanesinde, çok büyük ve mühim ameliyatlar cereyan ederken, büyük bir cerrahın çalışmasını bütün öğrenciler rahat rahat takip edebilecekler ve ameliyat masası etrafında kimse kimsenin önüne geçip görmesine mâni olmayacaktır. Meselâ Dr. operatör Blalock,

Tıp âlemince meşhur "Mavi bebek" ameliyatını yaparken, 50 cerrah ameliyat masası etrafında yığılmış ve birbirlerinin görmelerine mâni olmuşlardı. Bu yıl Dr. Blalock'un hastahaneyi ziyareti sırasında, çalışmasını serbest serbest televizyonda takip edeceklerdir.

Film Kütüphanesi

Ameliyattan sonra bana verilen izahata göre, iç uzuvlar üzerinde yapılan derin ameliyatların bile, uygun bir şekilde yerleştirilen operasyon lâmbasının ışığı sayesinde, televizyonda gösterilebilmesi imkân dahiline girmiştir.

Ameliyatı yapmış olan hastahanenin cerrahî şubesi direktörü, televizyonu renkleştirmek kabil olur olmaz, tesisin hastahane de daimileştirileceğini söylemiş ve şunları ilâve etmiştir : "Standart tip-te 30 veya 40 ameliyatın filmi alınacak ve bu filimler, zaman zaman televizyonla İngilterenin her tarafındaki cerrahlara gösterilecektir. Klâsik ameliyatlardan müteşekkil büyük bir Film Kütüphanesi kurmak tasavvurundayız.

Kanvermeler - Önemli Sıhhat Servisi

Geçen yıl zarfında Büyük Britanya Millî Kan Transfüzyon

Servisine 380.000 den fazla şahıs kan teberrülerinde bulunmuşlardır. Bu, 1947 den 90.000 fazladır. Buna mukabil 1944 yılına veya harbin en civevli zamanına kıyasen geçen yıl İngiltere ve Gal hastahanelerinde kan verme vak'aları için çok daha fazla kan kullanılmıştır.

1948 de Millî Kan Transfüzyonu Servisine 10.0000 e yakın yeni kan verici iltihak etmiş ve böylece İngiltere ile Gal'deki kan vericilerin yekûn sayısı 373.778 i bulmuştur.

Öksürük ve bronşite karşı

KIZILAY KIZILHAÇ

Haberleri

Kızılay Genel Merkezinin çalışmaları

Genel Merkezimiz Deprem, Sel, Yangın vesaire gibi âfet ve felâketler yüzünden ıstırap çeken Vatandaşlarımızın acılarını dindirmek, evsiz bark-sız kalanları barındırmak için elinden geleni yapmağa çalışmıştır. Bir taraftan felâketzede vatandaşlara yiyecek, giyecek ve barınak temin ederken, diğer taraftan da memleketin halk sağlığını koruma çalışmalarına katılmaktan geri kalmamıştır. Verem denilen korkunç hastalığa karşı açılan savaşta çok önemli rol oynayan röntken makinelerini muhtelif veremle savaş Derneklerine hediye ettiği gibi, bu defa da Konya Veremle Savaş Derneğine bir röntken cihazı vermiştir.

1 Haziran 1949 tarihinden 31
Ağustos gününe kadar Genel
Merkezce yapılan çeşitli
yardımlar

Dolu ve sel felâketzedelerine
yapılan yardımlar :

Amasya	: 20000 TL.
Gölpazarı	: 3000 „
Başkale	: 2000 „
Tokat	: 19500 „
Çiçekdağ	: 1500 „
Erzincan	: 200 „
Giresun	: 2000 „
Diyadin	: 2000 „
Erzurum	: 10000 „

Yangın felâketzedelerine ya-
pılan yardımlar :

Simav	: 400 TL.
Merzifon	: 550 „
Elâzığ	: 700 „
Mudurnu	: 1500 „
Sütçüler	: 500 „
Yalvaç	: 300 „
Gerede	: 1000 „

Deprem felâketzedelerine yapılan yardımlar :

İzmir	:	50000 TL.	
Karlıova	:	8000	600 çadır
Kığı	:	8000	500 "
Erzurum	:	5000	620 "
Tercan	:	2000	25 "

Yiyecek sıkıntısı çeken vatan-daşlara yapılan yardımlar :

Hopa	:	4000 TL.
Kelkit	:	4500 "
Edirne	:	2000 "
Çeşitli yardımlar	:	7259,97 TL..
Çorum vapuru felâketzedele-rine	:	535,93 TL.

ALDIĞIMIZ

Teşekkür Telgrafı

Mudurnu: 24.9.1941

Kızılay Genel Merkezi Başkanlığı

Beşeriyetin türlü felâketlerine kıymetli elini uzatan Kızılayın tamamen yanan otuz üç hanelik köyümüz felâketzedelerine 1500 li-ra yardımla zararımızı tahfife çalışmak suretiyle gösterdiği alâka-ya köy halkı namına şükranlarımızı arz ederim.

Mudurnu Ordular Köyü Muhtarı
İsmail Kol

Aldığımız teşekkür mektubu

Atina: 18 Haziran 1949

Türkiye Kızılayı

İstanbul

Bay Başkan;

Hürmetli Atina Başpiskoposu'nun başkanlık ettiği körler evi idaresi; Yunanistandaki C.Y.C.R. vasıtası ile lûtfen göndermiş bulunduğunuz 1500 metrelik ve (3) balyahk pamukludan ibaret olan cömert bağışınızdan dolayı borç-lu bulunduğu en hararetle teşekkürlerini size bildirir.

Duyduğumuz heyecana; ma-lûliyetlerine karşı diğer hayır-sever müesseseler tarafından gösterilen yardım ve teskin etme gayretlerini derin bir şekilde hisseden küçük kör çocuklarımızın minnet-tarlık hislerini de ilâve etmek isterim.

Selâmlarımızla birlikte en faik hissiyatımız ifadesinin tarafınızdan lûtfen kabul edilmesini sizden rica ederiz, Bay Başkan.

Yunan Kızılhaçı Başkanı

Dr. Valaoritis

Sekreter

K. Simandiras

**FELÂKETE UĞRAYANLARIN
ÜMİDİ KIZILAYIN YARDIMINDADIR**

Cenevre, 29 Ağustos 1949

Bay Başkan,

"Kızılay" Derginizin 32 nci sayısını okuyarak, Profesör Dr. Akil Muhtar Özden'in vefatını haber almış bulunuyoruz.

Mesai arkadaşlarımızdan birçoğu, Dr. Akil Muhtar Özden'i, Derneğin Başkan vekili sıfatıyla, Türkiye Hükûmetiyle Kızılayı Milletlerarası Kızılhaç Konferanslarında ve ezcümle 1921, 1923 ve 1925 yıllarında Cenevre'de toplanmış olanlarında temsil ettiği sıralarda tanımak şerefine nail olmuşlardır. Bu Konferansların çalışmalarına faal iştirâki, Komite-mize karşı daima çok dostane olan vaziyeti, o sırada Milletlerarası Kızılhaç teşkilâtının ve işaret ve alâmetin istimalinin ortaya çıkardığı meselelerin müzakerelerine yaptığı faydalı yardımlar, hatırasına karşı beslediğimiz minnettarlığın mesnetleridir. Ufulünün Türkiye Kızılayını, insanî ruhu memleketinizin sınırları dışına da ışık saçan bir şahsiyetten mahrum ettiğine şüphe yoktur.

Halen Başkanımızın Cenevre'den uzakta bulunduğu şu sırada, Milletlerarası Kızılhaç Komitesinin en samimî taziyetlerini ifade etmek ve kederli ailesine derin teessürlerimizin iblâğını rica etmek isterim.

Derin saygılarımın kabulünü dilerim, Bay Başkan.

Milletlerarası Kızılhaç Komitesi Başkanvekili
Ernest Gloor

Cenevre Diplomatik konferansında kabul edilen Türk Tezi

Cenevre'de toplanan Diplomatik Konferansta müzakere edilen (Harpte Hasta ve yaralıların korunması) na müteallik andlaşma projesinin 42 inci maddesinde derpiş edilen himaye tedbirlerinin, sa-dece Kızılhaç işaretine inhisar ettirilmek istenmesi üzerine, temsilcilerimiz Başkanı Ali Rana Tarhan, Umumî Heyette şu beyanatta bulunmuştur:

Bu demec, Hilâli ve Kızılların ile Güneşi ticarete kullanmakta olan memleketler temsilcilerinin itirazlarıyla karşılanmış ve muhtelif temsilcilerin - bu meyanda Türk temsilciliği Başkanının katıldıkları uzun tartışmalardan sonra reye geçilerek Türk teklifi, 3 aleyhte ve 9 müstenkif reye karşı 35 oy gibi kaahir bir ekseriyetle kabul edilmiştir.

BEYANATIN METNİ

Türk delegasyonu, Hasta ve Yaralılar Andlaşma,., sının 42 inci maddesinde, Kızılhaç alâmetinin ticaret ve sanayide suiistimalinin men'i hakkında derpiş edilen himaye tedbirlerinin, aynı andlaşma ile tanınan diğer koruma işaretlerine de teşmilini, Birinci Komisyona sunduğu bir tâdil teklifi ile, talep etmişti.

Teklifin gayesi, harp halinde yüzbinlerce insanın hayatını koruyacak olan bilûmum korunma işa-

retlerinin her hangi biri lehine imtiyaz yaratılmaksızın, hepsinin bütün memleketlerde, müessir bir şekilde himayesini sağlamaktı.

Birinci Komisyon, teklifimizi nazarı itibare almakla beraber, Kızılhaç'tan gayri işaretlerin suiistimallere karşı himayesini, ancak bunları kullanan memleketlere inhisar ettirmek suretiyle, talebimizin şümulünü son derece daraltmıştır.

Bu maksatla 42 inci maddeye Komisyon tarafından eklenen yeni fıkranın hükmü, muhtelif koruma işaretleri arasında bâriz bir müsavatsızlık yaratmak suretiyle Türk teklifinin kıymetini hiçe indirdiği gibi, bu hükmün, milletler arasındaki münasebetlerde carî olması lâzım gelen mütekabiliyet prensibi ile de telifi kabil değildir.

Muhtelif alâmetler arasında yaratılan bu müsavatsızlık, Türk delegasyonunun kanaatine ne man-tıkî esasa dayanmaktadır ne de pratik mülâhazalarla müdafaa edilebilir.

Kızılhaçtan gayri alâmetlerin, bunları kullanan memleketler haricinde ticaret ve sanayide esasen kullanılmakta olmadıkları faraziyesi, tamamen indî bir mülâhazadır ve bugün için kabul edilse dahi istikbal için bir garanti teşkil edemez.

Bahis konusu alâmetlerin, bunları kabul eden memleketler haricinde ötedenberi ticaret ve sanayi

de kullandıkları ve yasak ihdas edildiği takdirde, müesses menfaatlerin haleldar edilmiş olacağı faraziyesine gelince; Türk delegasyonu, böyle bir durumun Cenevre Konvansiyonunun 1929 sene-sinde kabulü esnasında, Kızılhaç işareti için de aynen mevcut bulunduğunu hatırlatır.

Zaten teklifimiz, anlaşmaya konacak memnuiyet hükmünün, makabiline şâmil olmayacağı kaydını da, ihtiva etmektedir.

42 inci maddenin, Kızılhaç işaretinin himayesine müteallik 1 inci fıkrası hükmünün, Kızılhaç'tan başka alâmetleri kabul etmiş bulunan memleketlerde carî olmayacağı yolunda bir faraziyenin ser-dine ise, mezkûr fıkra metni böyle bir tefsire mahal bırakmayacak kadar sarih olduğundan, esasen imkân yoktur.

Kaldı ki aksi vârit olmuş olsa dahi, harp halinde sayısız insanın hayatını koruyacak olan bu alâmet üzerinde her hangi bir karışıklık veya yanlışlığa mahal bırakılmamasını bir zaruret telâkki eden Türk delegasyonu, diğer alâmetleri kabul etmiş bulunan memleketlerde de, Kızılhaç işaretinin himayesi lüzumuna kanidir ve buna mukabil harp halinde gene sayısız insanın emniyet ve selâmetini sağlayacak olan, Kızılhaç'tan gayri koruma alâmetlerinin de keza, aynı beşerî mülâhazalarla, âkit

bütün devletlerce himaye edilmelerini zarurî addeder.

Bu maksadın temini için hazırladığımız yeni bir tadil teklifini sayın delegelerin tasvibine arz ediyorum; metni şudur:

“Bu maddenin birinci fıkrasının da tesbit edilen memnuiyet, makabline şâmil olmamak kaydıyla, 31 inci maddenin ikinci fıkrasında

tadilat edilen alâmetler ve unvanlar hakkında da caridir.,,

Bu tadili kabul etmekle konferans, sadece 42 inci ve 31 inci maddeler arasında bulunması lâzım gelen âhengi tesis etmekle kalmıyacak aynı zamanda, âkit devletler arasında anlaşma ile girişilen taahhütler bakımından, nispet ve müteakabiliyet kaidelerinin de tatbikini temin etmiş olacaktır.

Türkiye Kızılay Derneği 1949 yılı Kongresi, 25 Kasım 1949 Cuma günü saat 10 da, Ankara’da Yenışehir’deki Kızılay binasında toplanacaktır.

KONGRE GÜNDEMİ :

- 1 — Kongrenin Başkan ve Başkanvekilleri ile Kâtiplerinin seçilmesi.
- 2 — Anatüzüğün (40) ıncı maddesi (a) fıkrası gereğince, biri hesap ve diğeri dilekler için 7 şer kişilik iki Komisyon seçilmesi.
- 3 — Bu Komisyonların verecekleri raporlar üzerine, 1.1.1948 tarihinden 31.12.1948 tarihine kadar yapılan işler hakkında, Genel Merkez Kurulu raporu ile bilânço ve kesin hesaplarının ve Denetleme Komisyonu raporunun incelenmesi ve kabulü halinde Genel Merkez Kurulunun ibrası.
- 4 — 1950 yılı bütçesinin onanması.
- 5 — Anatüzüğün 44 üncü maddesi gereğince Genel Merkez Kurulundan kıdem sırasıyla çekilecek beş üyenin yerlerine beş asıl üye ve beş de yedek üye seçilmesi.
- 6 — Denetleme Komisyonu üyelerinin ve yedeklerinin seçilmesi.
- 7 — Genel Merkez Kurulu tarafından yapılan tekliflerin görüşülmesi.

İstiklâl Şubemiz

Beyoğlu İstiklâl Şubemiz tarafından Bebek Belediye bahçesinde tertip edilen sünnet düğününde üç bin kişilik bir topluluk muvacehesinde 74 çocuk sünnet ettirilmiştir. Bir çok tanınmış zevatin huzuru ile yapılan bu müsamerede halkımız Kızılaya olan sevgilerini göstermek imkânını bulmuş ve 91 üye kaydedilmiştir. Hemşire Okulumuzun öğrenci hemşirelerinin sünnet edilmiş olan çocuklara gösterdikleri ihtimam ve şefkat vatandaşlarımızın takdirini kazanmış; sevgi tezahürüne vesile olmuştur.

İstiklâl Şubemizin tertiplelediği sünnet düğününde sünnet ettirilen üçüzler (Ender, Önder ve Tuncer)

74 sünnetli çocuğa bakan Kızılay Hemşire okulu öğrencileri yemekte

İstiklâl Şubemizin tertiplelediği sünnet düğününden bir köşe

Kars Şubemiz

Kars Şubemiz de Çocuk Esirgeme Kurumunun kısmî iştirâkini temin ederek ilk defa olarak sünnet düğünü tertip ederek 415 fakir çocuğu sünnet ettirmiş ve halkın Derneğimize karşı olan sevgisini artırmıştır. 3 gün süren Sünnet düğünü Kızılay Park Gazinosunda tertiplenmiş; çocukların bütün ihtiyaçları ve istirahatleri temin edilmiştir.

SÜNNET DÜĞÜNÜ — KARS

İSKENDERUN

İskenderun Kızılay Şubemizin iyi çalışmalarını takdir eden hayır sever yurttaşlarımızın bağışladıkları yiyecek maddeleri ile, her gün fakir halktan 150 kişiye birer öğün yemek veren aşocağı muhit-

te takdirle karşılanmıştır. Bu güzel hareketlerinden dolayı sayın yurttaşlarımıza teşekkür ederken, vatandaşlarımıza iyi örnek olduklarından ötürü kendilerini tebrik ederiz.

İskenderun aşocağında pişirilen yemekler kaymakam ve Belediye Başkanı tarafından muayene ediliyor.

İ D A R E C İ L E R İ M İ Z

1949 İstiklâl Şubesi Kurulu

Ön sıra Sağdan Sola doğru:

Ismail Kösem Taksim Sineması Müdürü, Cemal Özaydın Baş Öğretmen, Hayri Akyüz Başkan, Seniha Ganbay Yardım Sevenler Derneğinden muharrir, Halim Lüdner Profesör Dil Öğretmeni, Sermet Özören Beyoğlu Belediye Bina tahakkuk Baş Memuru.

İkinci sıra sağdan sola doğru:

Andre Vahram Dr. İç. Has. Müte, Ahmet Hamdi Kot Dr. Emniyet Baş Hekimi, Salih Alşan Sayman, Emin Yeymen Ferah ve Çağlayan Gazinoları sahibi, Hasan Canson Emekli Liman Müdürü, Talât Alpfer Emekli Baş Komiser, Celâl Gülen Kâtip, Çelebi M. Muhtarı

Fotoğraf çekilişinde mazeretleri dolayısıyla bulunamıyanlar.

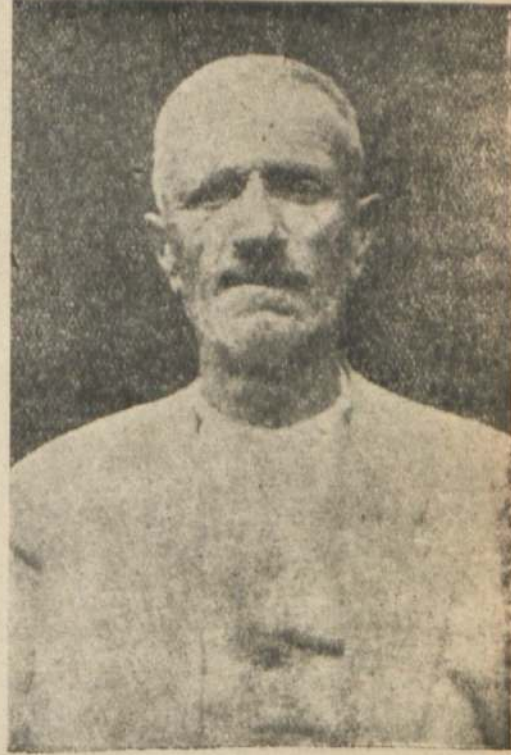
1 — Naim Çeşmeli Belediye Baş Mühendisi 2 — İhsan Bayülken Bina Tahakkuk Baş Memuru. 3 — Dr. Feyzi Taner Bevliye Müttehassısı.

Onursal Üyemiz

Sürekli Üyemiz

Enver Aatayoğlu — AYDIN

Kılıçık Arslan Arslan
Tepeviran köyü — Gebze

KIZILAY

Her yurtdaşa NİÇİN lâzımdır.

Kızılay sizin teşkilâtınızdır ve felâketzedelere yardım etmek gibi asil işini devam ettirebilmek için sizin kıymetli yardımınıza muhtaçtır.

← Ahlat Şubemiz tarafından
giydirilen çocuklar

Edineik şubemiz tarafından ayakkabı
verilerek sevindirilen yavrular

İlân Tarifmiz:

Yalnız bir defaya mahsus olan
fiyatlar

Kapak ön iç	1	sahife	Tl. 50
" arka dış	1	" "	50
" arka iç	1	" "	50
Metin	1	" "	30
"	1/2	" "	20
"	1/4	" "	15
"	1/8	" "	10

Renkli olanlar iki misli fiyatla
basılır.

İlânların mesuliyeti onu verene
aittir.

Kızılay ve Kızılhaç Dernekleri Birliğinin 30 uncu yıldönümü

5 Mayıs 1919 da Paris'te kurulan Kızılay ve Kızılhaç Dernekleri Birliği bu mutlu günün 30 uncu yıldönümünü kutlamıştır.

İlk kuruluşta mevcut 31 Millî Dernekten 29 unu alan Birlik 1939 da 61 Millî Derneği bir arada toplamak imkânını bulmuştu.

Müsbet çalışmaları sayesinde Kızılay ve Kızılhaçlar Birliğine bağlanan Millî Derneklerin sayısı seneden seneye artmış ve bugün 68 i bulmuştur.

Kızılay ve Kızılhaç ülküsü, insanlık ve hayırseverlik ideali gün geçtikçe gelişmekte olduğundan Kızılay ve Kızılhaç üyelerinin sayısı 100 milyonu aşmış bulunmaktadır.

Filipin

Filipin ilk Cumhurbaşkanı adına Baler'de dikilen bir anıdın açılış töreninde bulunmak üzere eşi olup Filipin Kızılhaçının Başkanı bulunan Bayan Aurora A. Quezon, kızı ve damadı ile birlikte Baler'e giderken pusuya düşürülerek feci bir şekilde öldürülmüşlerdir.

Bu müessif hâdise bütün Kızılay ve Kızılhaç âlemini müteessir etmiştir.

Amerikan Kızılhaçının ilk yardım öğretimi

Her sene kaza neticesinde ölen 1 - 14 yaşları arasındaki çocukların sayısı hastalıktan ölenlerin adından çok daha fazladır.

Bunu önlemek için Amerikan Kızılhaçı ilk yardım ve kazaları önleme kursu adıyla bir kurs açmış bulunmaktadır.

Kızılhaç tarafından öğretmenlere temin edilen malzeme ile 1948 yılında 2.000.000 ilk okul öğrencisi selâmete ulaşmıştır. Kızılhaç kazaları önleme kursuna 55.000 genç katılmış ve gençlik ilk yardım kursunu bitirenlere 92.272 diploma dağıtılmıştır.

EMLAK BANKASI

16. 7. 1949

Kesidesinde

BİRİ DÖSELİ

2

EV

VERİYOR

SİZ DE BU KURAYA İSTİRAK EDİNİZ

TÜRKİYE EMLAK KREDİ BANKASI
Atatürk bulvarı No. 69

İYİLİK UNUTULMAZ

Yazan: Saadet AKIŞIK

Genç adam o gün pek memnundu. Sanki, hayata yeni doğmuş gibiydi. Zira, büyük bir ameliyat geçirmiş, muhakkak bir ölümden kurtulmuştu. Odanın kapısı yavaşça açıldı. İçeri narin yapılı, siyah gözlerinde saf pırıltılar kaynaşan bir hemşire girdi. Elindeki ilaç şişlerini masanın üzerine koyduktan sonra yavaşça konuştu:

— Bugün daha iyisiniz, değil mi efendim?

Hasta neşeli bir sesle cevapladı:

— Evet hemşire hanım. Çok şükür iyiyim. Öyle bir açlık hissediyorum ki, hiç bir şeyle doyamayacağımı zannediyorum. Yaşamak güzel şey... Kendimi çok sıhhatli hissediyorum.

— Pek memnun oldum efendim.

— Ama, eğer kan vermemiş olsalardı, her halde bugün sizinle konuşmama imkân olamayacaktı hemşire hanım.

— Haklısınız efendim. Hayatınızı kan plâzması kurtardı sizin.

Genç adam dikkatle hemşirenin yüzüne bakıyordu. Bu yüz ona hiç de yabancı değildi. Birden sordu:

— Nerelisiniz hemşire hanım?

Genç kızın yüzüne bir kırmızılık yayıldı. Sesi heyecanlıydı.

— Niçin sordunuz efendim? diye cevap verdi.

Genç adam, aynı sâbit bakışlarla bu yüzü tetkik ediyordu:

— Sizi tanıyacağım gibi geliyor bana, dedi. Yüzünüz hiç yabancı değil. Saf bakışlı kara gözlerinizi çok iyi tanıdığımı zannediyorum.

Genç hemşirenin yüzü bir tebesümle aydınlandı:

— Yanılmıyorsunuz, diye cevap verdi. Çünkü, çocukluğumuz bir arada geçmişti. Sizinle oynar, sizinle ders çalışırdım. Bana iyi bir arkadaşınız.

Hasta, sevinçle bağırdı:

— Tanıdım sizi.. Melek değil misiniz siz? Hisler hiç bir zaman insanları aldatmıyor. Bana kendini anlat Melek. Buraya nasıl geldin?

Genç kız heyecandı:

— Bu çok uzun bir hikâyeye Faruk, dedik. Şimdi olmaz. Hastalarımı dolaşmam lâzım.

Faruk üzüldüğünü belli eden bir ifade ile cevapladı:

— Ne zaman anlatacaksın, öyle ise?

— İlk fırsatta Faruk. Müsait bir zamanda sana başımdan geçenleri anlatacağım.

Melek, aynı sessiz adımlarla odadan çıktı.

.

O gün yağmur bütün şiddetiyle yağıyordu. İri taneler cama çarparak yuvarlanıyordu, sokaklarda gölcükler teşekkül ediyordu. Melek izinli olduğu halde, hastaneden dışarı çıkmamıştı. Ağır, a-

ğır yürüyerek Faruk'un odasına geldi. Kapıyı vurup, içeri girdi. Genç adam, elindeki kitabı kapayarak başını çevirdi:

— Sen misin Melek?

— Bugün izinliyim, diye genç kız konuşmağa başladı. Yağmur yağdığı için de dışarı çıkmak istemedim. Hem, sana başımdan geçenleri anlatmak istiyordum.

Faruk'un yüzünde neşeli bir dalga dolaştı:

— Bugün anlatacaksın, öyle mi? Otur şu iskemleye öyle ise.

Genç kız karyolanın karşısında ki iskemleye yavaşça oturdu. Sesi heyecanla ve üzüntü ile titriyordu. Anlatmağa başladı:

— “O güzel çocukluk günleri - mizi hiç unutamıyorum. Portakal ve limon ağaçlarının gölgelediği geniş bahçelerimizde geçen günlerin hasreti, zaman, zaman içimi nasıl yakıyor bilsen. Oyuna öyle daldık ki, yemyeşil tarlalarda, akşamın mor rengi gölgelerle şekillenmeğe başladığı zaman bile, eve dönmek istemezdik. Çocukluk ömrün en güzel çağı, Faruk. O çağda her şey en güzel renklerle, şekillerle süslüdür. Bu zamanın geri dönmesi için feda etmiyeceğim hiç bir şey yoktur. Ama, bunun imkânsızlığını kabul ediyorum. Bu yüzden her geçen anın kıymetini bilmemiz lâzım.”

Genç kızın gözleri nemlenmişti. Yağmur da gittikçe şiddetleniyordu. Konuşmasına devam etti:

— “Sizin, İlcemizden gittiğiniz sene ben de Orta Mektebi bitirmiştim. İçimde sizlerden ayrılmamın verdiği bir boşluk vardı. Her gün, âvare adımlarla tarlaya gidiyor, ekinlerin biçilmesine, demetlenmesine bakıyor, gün batarken yine eve dönüyordum. Bu hep böyle devam ediyordu. Babam o yılki ekin vaziyetinden çok memnundu. Bütün ekinler biçilmiş ve harman yapılmıştı. Ertesi gün, arabalara konup satılmağa götürülecekti. O akşam, babamla beraber eve dönüyorduk. Tarlaman kenarından akan ırmağın hazine şırlıtısı, akşam rüzgârının ağaçlarda çıkarttığı ses, ufuktaki bakır rengi bulutların kümelenmiş hali, içimde derin akisler yapıyordu. Babam, elimi bırakarak başını geriye çevirdi:

— Şu hale bak Melek, dedi. Tanrıya çok şükür, bu yıl bereketini bol verdi. Seni okutacağım. Ekinleri satınca, yatılı mektebe gönderecek paramız olacak. Yalnız senin hasretine nasıl dayanacağımızı bilemem? Haydi ben ne ise, ama annen ne yapacak? Bir tane kızsın. Seni nasıl bırakacağız bakalım?

— Ama dedim. Ben okumak istiyorum. Ziraatçı olacağım. Senin yerine tarlada ben çalışacağım. Sonra, neden üzüleceksiniz, baba? Tatillerde yanınıza geleceğime göre, düşünecek ne var?

Babam, elimden tutarak yürümeğe başladı:

— Doğru söylüyorsun Melek, dedi. Anneni de kandırırız. Sen sakın kendini üzme. Mekteplerin de açılmasına az kalır: Ekinleri sata-yım, havalar bozmadan seni gö-türürüm.

Yolumuza devam ettik. Havada sıkıcı ve tabii olmayan bir hal var-dı. Eve yaklaştığımız zaman, u-fuktaki tunç renkli bulutların ka-rardığını farketmiş, fakat bunun neyi ifade ettiğini anlayamamıştım. O gece, yemeğimizi neşeyle yedik. Babam, post serili minderde kah-vesini içerken, mektep mevzuum yeniden açıldı. Annem, göz yaşları-nı eliyle siliyor ve itiraz ediyordu.

— Ben kızımдан ayrılmam. Da-ha fazla okuyup da ne olacak? Ben okumadım da sizlere baka-mıyor muyum sanki O da bir kaç sene sonra ev bark sahibi olur.

Babam bana bir gözünü kır-parak, anneme cevap verdi:

— Hakkın var hanım dedi. Daha önümüzde bunu konuşacak çok günler var. Hele ben şuraya bir uzanayım.

Babam minderin üzerine henüz uzanmıştı ki, şiddetli bir gök gürültüsü işitildi. Hemen pence-reye koştum. Perdeyi kaldırıp di-dışarı baktım. Yağmur yağmağa başlamıştı. Uzakta şimşekler ça-kıyor, büyük akislerle gök gürlü-yordu. Babam, yerinden kalktı

— Ekinlerin üzerini örtmüştük dedi. Bu yağmur bir şey yapmaz.

Fakat yağmur birden öyle şid-

detlendi ki, âdeta dolu halinde ya-ğıyor denilebilirdi. Babam, belli etmek istememesine rağmen, te-lâşlanmıştı. Kapiya gidip, geri dö-nüyor, kararsızlık içinde bocalıyo-rdu. Sağnak halinde yağın yağ-mur, bahçeden ve sokaktan sel ha-linde akıyordu. Yağmur o kadar şiddetlendi ki, dışardan gürültüler işitilmeğe başladı. Bu gürültülere kadın, erkek ve çocuk sesleri de katılıyordu. Büyük gürültüler ev-lerin yıkıldığını gösteriyordu. Ba-bam dayanamıyarak dışarı fırladı. Arkasından gitmemesi için o ka-dar yalvardık, ama dinletemedik."

Genç hemşire burada durdu. Göz yaşlarını mendiliyle kurulu-ya-rak içini çekti ve yeniden anlatma-ğa başladı:

— "Sabahleyin, gün doğduğu za-man bile, yağmur akşamki hızı-yla halâ devam ediyordu. Babam görünmemişti. Zavallı annem, me-raktan kararsız bir halde idi. Öyle ki, kâh elimden tutarak, kapiya kadar beni de sürüklüyor, kâh ken-di, odaya gidip geliyordu. Nihayet, (ben şimdi gelirim. Sen burada bekle) diye çıktı, gitti. O arada şiddetli bir gürültü ile evimizin damı uçtu. O gün akşama doğru, yağmur dindi. Babam hâlâ orta-lıkta yoktu. Ekinler, meyveler, ev-ler, bağ ve bahçeler mahvolmuş-tu. Ölenler pek çoktu. Babamı da, buğday yığınlarının yanında, yıl-dırım isabet ettiği için, ölü olarak bulmuşlardı. Annemi tarlanın ke-

narında baygın bir halde görüp, hastahaneye götürmüşlerdi. Beni de akşam üzeri gelip evden aldılar. Taştan bir binaya götürdüler. İçeride bir kaç kişi durmadan çalışıyordu. Beni de ötekilerle birlikte, Ankara'ya gitmek üzere trene bindirdiler. Trenden inince doğru, şehrin güzel bir yerinde, kocaman bir binaya geldik. Bu binanın kapısında, büyük kırmızı bir ay takılı idi. Beyaz zemin üzerinde, kırmızı ay taşıyan bayrak, ağır, ağır dalgalanıyordu. Elimizdeki kâğıtlara bakıp, bize yol parası verdiler. Sonra bana, "Seni Hemşire Okuluna göndereceğiz", dediler. Bu iyi insanların kim olduklarını ve neden bize iyilik yaptıklarını o zaman anlamamıştım. Fakat bugün, her şeyi anladım. Mektebe girmek için yapılan muayenede, doktor bünyemi zayıf buldu. Beni yine o iyi insanlar Pervantoryoma gönderdiler. Üç aylık istirahat ve iyi bakım neticesinde sıhhatimi kazandım. Üç yıllık bir tahsilden sonra da hemşire olarak hayata atıldım. Beni şerefli ve meslek sahibi bir insan olarak Cemiyet saflarına katan Kızılay Derneğine, ömrümün sonuna kadar minnettarım. Hiç bir fedakârlık ve feragat, bu iyiliği ödemeğe yetmez.

Genç hemşire sustu. Solgun yanaklarından dökülen yaşları sildi. Faruk da dalmıştı. Gözlerini Melek'e çevirerek sordu:

— Annen ne oldu?

Melek'in gözleri bulutlandı. Yeniden toplanan göz yaşlarını güçlükle zaptederek:

— Annem mi? dedi? O zaman zatürreden öldü.

Genç adam bir müddet sustu. Sonra yavaşça ilâve etti:

— Evet dedi. Hayat böyle işte.. Ben de öğretmen çıktıktan sonra, Kızılay'da faal olarak çalışmaktayım. Her dertli insana deva olmak için nasıl çalışıldığını yakından biliyorum. Acı çeken vatandaşların dinen göz yaşlarını gördükçe, içimizde hiç bir şeyle öckemiyeceğimiz bir huzur ve ferahlık duyuyoruz. İster aıdat, ister bağış olsun, verdiğimiz veya vereceğimiz paraların birgün de kendimize faydalı olabileceğini düşünmeliyiz. Çünkü, insan yarının neler sakladığını bilemez. Hayat, bugün iyi tarafları ile bizim için güzel olabilir. Ama yarın... Her hangi bir hâdisе bu güzelliği bozarsa, o zaman bize ilk yardım Kızılay'dan gelecektir. Tıpkı bankada biriktirilen para gibi.. Kara günde imdada yetişecektir. İşte bunun en canlı şahidi ve misali sensin Melek.

Genç kız gözlerini kaldırmadan sordu:

— Haklısın Faruk. Peki senin ailen nerede?

Burada hep beraber oturuyoruz, diye genç adam cevap verdi.

Melek ayağa kalkmıştı:

— Gelecek izin günümde aileni:

(Devamı S. 63 de)

Kızılay Gençlik Kurumu nasıl çalışır?

S. ÜNERİ

Bugün 9975 okul bu teşkilâta bağlanmış, üye sayısı 500.000 i aşmış bulunuyor

Türkiye Kızılay Gençlik Kurumu, isminden anlaşılacağı veçhile Kızılay Derneğine bağlı bir Kurumdur. Diğer mædenî memleketlerde kurulan Gençlik Kızılaç teşkilâtına benzer. Bu Kurum 1933 Şubatında Türkiye'de kurulmuştur. Yedi kişilik bir İdare Kurulu tarafından idare edilmektedir. İdare Kurulu, üçü Kızılay Genel Merkezinden, ikisi Sağlık ve Sosyal yardım Bakanlığından, ikisi de Millî Eğitim Bakanlığından seçilen üyelere müteşekkildir.

Kızılay Gençlik Kurumunun gayesi tahsil çağındaki öğrencilerde şefkat, fazilet ve birbirlerine Sosyal yardım duygusunu aşlamak, onları topluluk hayatına alıştırmak, geleceğin iyi ve hayır sever Kızılay üyelerini yetiştirmek, Gençliğin sağlığını korumak, Genel Sağlığın korunma-

sını öğretmek, ilk sağlık bilgilerini artırmak ve öğrenilmesini sağlamak, evlerinde yeter derecede gıda bulamayan fakir ve yoksul öğrenciler için yurdun muhtelif bölgelerinde Gençlik Sağlık kampları açmak ve bu kampların çoğalmasını temin etmek. Vereme ve açıkciğer veremine istidadı olan fakir ve yardıma muhtaç öğrencilerin Prevantoryum-Sanatoryum tedavilerini yaptırmak, Okullararası haberleşmeyi tanzim etmek ve yurdun her köşesini tanıttirmek, yabancı memleketlerdeki Gençlik Kurumlarıyla samimî bağlar kurmak, öğrenciler arasında albüm, kolleksiyon, kitap ve buna benzer hediye ve hatıraları yollamak suretiyle insanî ve millî duygunun inkişafına hizmet etmekten ibarettir.

Kızılay Gençlik Kurumu bütün bu gayeleri gerçekleştirmek için büyük bir gayretle çalışmaktadır. 1933 yılında kurulmuş olan

bu teşekkülün ilk bütçesi 12.200 lira olduğu halde bugün 250.000 liraya yükselmiş olması verimli çalışmasının bir neticesi olarak kabul edilir. 1933 yılında 850 okulda teşkilât kurulmuş ve aynı yıl içinde 2.000 üye kayıt edilmişken bugün 9.975 okul teşkilâtlandırılmış olduğu ve üye sayısının da 500.000 ni aştığı memnurlukla görülmektedir. Yakın bir gelecekte Türkiyenin bütün okullarının bu teşkilâta katılacağını kuvvetle ümid etmekteyiz.

Kızılay Gençlik Kurumu, bir öğrenci teşekkülü olduğu gözönünde tutularak okullardaki Okul - Aile birlikleriyle de teşriki mesai yapmıştır. Bu suretle yerinde temin edilen mahallî gelirler yine mahallindeki fakir ve yoksul öğrencilerin iyilik ve sağlıkları yolunda harcanmıştır. Öğrencilerin yetiştirilmesinde mühim bir rol oynayan değerli Eğitim ailesinin feragatkâr çalışmasını takdirle karşılamaktayız. Gençlik Kurumunun bir merkezini ziyaret eden bir yazarımızın sözlerini aynen alıyoruz:

“Her şeye mektepten ve çocuktan başlayacağız. Her şey bir terbiye dâvasıdır. Türk kafasını nasıl mektepte işlemeye başlıyorsa Türk kalbini de katılaştırmaktan korumaya da buradan başlayacağız. Türk çocuğu kara egoizmin, benciliğin dar zindanı içinde hapsolmaktan ancak, en küçük yaş-

ta Sosyal yardım terbiyesi almakla kurtarılabilir.

Bir memleketin en büyük kuvveti yurttaşlar arasında tesanüde dayanırsa en küçük dayanış unsurudur sevgidir. Çocukta bu sevgiyi kuru edebiyatla değil, onda yardım fikrini şuurlaştırarak, ona yardım vazifesini yapmaktan sevinç ve yapmamaktan acı duyurtarak kökleştirebiliriz. Kalp kafayı güzelleştirir. Madde ferdi insanlaştırır. İlk zekâ terbiyesi düşünmeğe başlamaksa ilk ahlâk terbiyesi de başkasını düşünmeğe başlamaktır. Okullarda Kızılaycılık yalnız asil kurumun kadrosunu genişletmek gibi yine yüksek olan bir maksadın değil, Türk çocuğunun sosyal terbiyesi bakımından değerlendirilmesi gereken bir teşebbüstür. Ancak böylelikle genç kafalar menfaat ölçüsünden memleket ölçüsüne doğru genişliyebilir. Ferdî liberalizmden Halkçı kemalizme doğru sade fikir terbiyesiyle değil, ahlâk ve karakter terbiyesiyle yükselebiliriz. Çocuk kalbini yumuşatmaktan çekinmeyiniz. En büyük enerjilerin tükenmez kaynağı sevgidir, merhamettir. Sevmiyen ve acımayan kendini düşünene düşünene yalnız insanlığı değil cesaret ve enerjisini de kaybeder. Türk terbiyecileri bununla beraber Kızılay'a değil Türklüğe hizmet edeceklerdir.,,

Gençlik Kızılay ve Kızılhaç Kurumları bütün dünyada memle-

ket aydınları Milli Eğitim Müdür ve öğretmenleri tarafından idare edilmektedir. Bu itibarla bu teşekkürlere ve bu Kurumlara memleket terbiyecilerinin gözü ile bakmak daha doğru olur.

Mademki Kızılay Gençlik Kurumu Okul çocuklarının körpe dimağlarının inkişafına ve temiz ruhlarının okul sıralarında bilgilerini arttırmak ve yardım hissini aşılama ve memleketlerine faydalı olmak için yetiştirilmek azmiyle birleşmiş olan okul öğrencilerinden teşekkür ediyor ve mademki bu teşekkürün başında memleket aydınları her zaman feragatla çalışan hayırsever terbiyecileri idare ediyor ve bütün bunların üstünde beşeriyetin hürmet ve sevgisini kazanan Kızılay ve Kızılhaç rehberlik ediyor; tereddütsüz olarak bu teşekkürlerin amaçlarına başarıyla erişebileceklerinden ve insaniyete büyük hizmetlerde bulunacaklarından emin olmak gerekir.

Bir çeyrek asır içinde bütün dünyanın her tarafına yayılan ve milyonlarca üyesi bulunan bu cihanşümul teşekkürün mahiyeti hakkında yazılan binlerce eserden ancak bir iki kitaptan alınan birkaç parça ile iktifa ediyoruz.

Yukarıda izah edilen prensin ve ideallerle çalışan Kızılay Gençlik Kurumu yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da büyük hizmetlerde bulunmaktadır. Kızılay Gençlik Kurumunun bu değerli çalışmasının devamını dileriz.

**Aldığımız teşekkür mektubu
Türkiye Kızılay Gençlik Kurumu
Merkez Kurulu Başkanlığı
Sayın Başkan**

Kıymetli yardımlarınızdan dolayı içten gelen en samimi teşekkürlerimizi sunarız.

Yiyecek yardımını 1500 fakir ve yoksul Alman Çocuğuna taksim ettiğimiz zaman hediyelerini alan çocukların duydukları minnet ve bahtiyarlığı gözlerinden okumak kabildi.

Teşekkür etmekte geciktiğimiz için affınızı dileriz. Zira bizim Iserlohn şehrinin yaşadığı muhtem ve insanî tablonun canlandırılabilmesi her halde görüldüğü gibi kolay olmasa gerektir.

1500 Alman çocuğunun şükran hislerini ifade etmekten âciz olduğumuzu ve duyduğumuz minnetarlığın sonsuzluğunu Türk milletinin takdir edeceğine şüphe yoktur.

Türkiye Kızılay Gençlik Kurumuna en derin teşekkürlerimizi sunarız.

**Almanya'da
Iserlohn Yetimhanesi Md.**

**Amerikan Gençlik Kızılhaç
Kurumunun üye adedini
biliyor musunuz?**

Amerikan halkının Kızılhaç'a verdiği önemin başlıca misalini Gençlik koluna bağlı olan üye adedinin 19.000.000 olmasında buluruz. 19 milyon genç yarının Kızılhaç üyesi olarak yetiştirilmektedir.

Norveç, İsveç, Danimarka

Kopenhag'da 13 ve 14 Kasım 1948 de toplanan Norveç, İsveç, Danimarka Gençlik Kızılhaçı Müdürleri üç memleketin çalışmalarını birleştirmeye karar vermişler ve bunun bir ifadesi olarak müşterek bir rozet kabul etmişlerdir. Bundan başka ayrı olarak yayınlanmakta devam edecek olan mecmualarına taraflarca havadis verilmesini ve üç Dernek müştereken mecmualarının yılbaşı sayısını çıkarmağa karar vermişlerdir.

(S. 62 devam)

ziyaret edeceğim, ölye ise; dedi. Yağmur da durdu artık. Yapacak başka bir işim var. Şimdilik Allahısmarladık.

— Güle, güle Melek. Ben hastaneden çıkınca, seni eve de bekleriz.

Çekoslovak Gençlik Kızılhaçı

Çekoslovakya'da 1948 - 1949 ders yılında 14.086 okulda Gençlik Kızılhaçı teşkil edilmiş olup, üye sayısı 373.730 u bulmuştur. Bu rakam günden güne artmaktadır.

Gençlik Kızılhaçı ilk yardım, kazaları önleyici tedbirler ve ev hemşireliği kursları açmıştır.

Gençlik Kızılhaçı üyeleri temin ettikleri yiyecek, giyecek, yemiş ve oyuncakları muhtaç çocuklara dağıtmıştır.

.

Bir kaç ay sonra, gazetelerde şu haber çıktı:

Genç öğretmenlerimizden Faruk ile hemşire Melek evlendiler. Mesut olmalarını dileriz.

Saadet AKIŞIK

Ankara: 22.8.1949

TÜRKİYE İŞ BANKASI

1950 İkramiye Plânı Küçük Cari Hesaplar

6 EV	6 DÜKKÂN
35 tane	1.000 Liralık
35 "	500 "
35 "	250 "
250 "	100 "
500 "	50 "

Çeklişler : 1 Şubat, 21 Nisan "Çocuk Hesapları için" 1 Haziran, 25 Ağustos, 31 Ekim, 29 Aralık; tarihlerinde yapılır.

1949 yılı sonuna kadar açılan 150 lira bakiyeli hesaplar yeni plânın birinci çekilişine katılırlar

S O M M A I R E

Pages

- 3 — La Conférence Diplomatique de Genève.
 20 — Causeries radiofusées, à l'occasion de la semaine du Croissant Rouge.
 Par Rahmi Argon et Fikri Akurgal.
 29 — Rôle de la streptomycine dans la lutte contre la tuberculose.
 Traduit par le Dr. Gıyasettin Altıntas.
 31 — Nouveau Médicament contre le rhumatisme
 Par le Dr. Remzi Göneng.
 33 — La tuberculose et les Infirmières
 Traduit par le Dr. Gıyasettin Altıntas.
 41 — Notions sanitaires et nouveautés dans la médecine.
 45 — Nouvelles des Croix et Croissants Rouges.
 56 — Un bienfait ne s'oublie pas (conte)
 Par Saadet Akışık.
 60 — Comment travaille la section du Croissant - Rouge de la Jeunesse?
 Par Salim Üneri

C O N T E N T S

- 3 — Diplomatic Conference of Geneva.
 20 — Radio talks on Red Crescent week
 By : Rahmi Argon and Fikri Akurgal.
 29 — The role of Streptomycine in the tuberclosis Campaign
 Translated by Dr. Gıyasettin Altıntas.
 31 — New medicine for rheumatism
 By Dr. Remzi Göneng.
 33 — Tuberclosis and Nurses
 Translated by Dr. Gıyasettin Altıntas.
 41 — New medicine and treatments.
 45 — Red Crescent and Red Cross news.
 56 — It is impossible to forget kindness (Story)
 By Saadet Akışık.
 60 — How the Turkish Junior Red Crescent Society is Working?
 By Salim Üneri.

T. C.

Z İ R A A T B A N K A S I

En eski ve teşkilâtı en geniş millî Banka

Kuruluş tarihi : 1888

ŞUBELERİ

Adana
Adapazarı
Afyon
Akhisar
Amasya
Ankara
Antakya
Antalya
Aydın
Ayvalık
Bafra
Balıkesir
Bandırma

Bergama
Bolu
Burdur
Bursa
Ceyhan
Çanakkale
Çankırı
Çorum
Denizli
Dişarbakır
Edirne
Edremit
Elâzığ

Erzincan
Ezazurum
Eskişehir
G. Antep
Giresun
İnebolu
İskenderun
İstanbul
İzmir
Isparta
İğdir
Kars
Kastamonu

Kayseri
Kocaeli
Konya
Kütahya
Malatya
Mardin
Manisa
Maras
Mersin
Muğla
Nazilli
Niğde
Ordu

Ödemiş
Samsun
Sivas
Tarsus
Tekirdağ
Tokat
Trabzon
Urfa
Usak
Yozgat
Zonguldak

A J A N S L A R I

Acıpayam
Adıyaman
Ağrı
Ahlat
Akçakoca
Akcaabat
Ak. Madeni
Aksaray
Akseki
Akşehir
Alaca
Alaçam
Alanya
Alaşehir
Alucra
Anamur
Arac
Arapkır
Arapsun
Ardıhan
Artvin
Aşkale
Avanos
Ayancık
Aysas
Ayvacık
Babaeşki
Balâ
Balya
Bartın
Bayburt
Bayındır
Bayramic
Besni
Beypazarı
Beyşehir
Biga
Bilecik
Bingöl
Bircik
Bitlis
Bodrum
Boğazlıyan
Bolvadin
Bor
Boyabat
Bozdoğan
Bozkır
Bozüyük
Bucak
Bulancağ

Buldan
Bünyan
Burhaniye
C. Bereket
Cide
Cihanbeyli
Çal
Çan
Çarşamba
Çatalca
Çerkes
Çermik
Çesme
Çine
Civril
Çorlu
Çubuk
Cumra
Daday
Darende
Demirci
Devoli
Devrek
Devrekâni
Dinar
Divriği
Dörtiyol
Düzce
Eğirdir
Elbistan
Elmalı
Emet
Emirdağ
Erbaa
Ereğli (Kon.)
Ereğli (K.d.)
Ergani
Ermenâk
Eşme
Ezine
Fatsa
Fethiye
Finike
Gebze
Gediz
Gelibolu
Gemlik
Gerede
Gebze
Geyve
Göksun

Gönen
Gölköy
Gördes
Görece
Göynük
Gülнар
G. Hacıköy
Gümüşhane
Gürün
Hadım
Havza
Hafik
Haymana
Hayrebolu
Hendek
Hınıs
Hopa
Incesu
İnegöl
İskilip
İspir
İlgaz
İlgaz
İlgaz
İslâhiye
İznik
Kadınhanı
Kadirli
Kalecik
Kaman
Kandıra
Kangal
Karaburun
Karacabey
Karaisalı
Karaman
Karamürşel
Karapınar
Kargı
Kas
Kelkit
Kemaliye
Kemalpaşa
Kemah
Keskin
Keşan
Kiğı
Kilis
Kırkağaç
Katalca
Kırıkkale
Kırklareli

Kırşehir
K. Hamam
Korkuteli
Kozan
Köyceğiz
Kula
Kuşadası
Küre
Lâpseki
Lüleburgaz
Maçka
Malikara
Manavgat
Marmaris
Mecitözü
Menemen
Merzifon
Mesudiye
Midyat
Mihalıcık
Milas
Mudanya
Mudurnu
M. K. Pasa
Mus
Mut
Nallıhan
Nevşehir
Nizip
Niksar
Of
Oltu
Orhaneli
Orhangazi
Osmancık
Pasinler
Pazar
Pınarbaşı
Polatlı
Refahiye
Reyhaneli
Rize
Safranbolu
Salihli
Sandıklı
Sarayköy
Sarıkamış
Seferihisar
Seydisehir
Seyitgazi
Siirt

Silifke
Silivri
Silvan
Simav
Sındırgı
Sinop
Siverek
Sivrihisar
Soma
Sorgun
Söğüt
Söke
Sungurlu
Susurluk
Suzehri
Sürmene
Sürtçü
Sarköy
Sarıçişla
Siran
S. Karaağaç
S. Karahisar
Srf. Kocahisar
Taşköprü
Taşova
Tavaslı
Tefenni
Tercan
Terme
Tire
Tirebolu
Torbalı
Tosya
Turgutlu
Uluborlu
Ulukışla
Uria
Uzunköprü
Ünye
Ürgüp
Vakıfkebir
Van
Vezirköprü
Vize
Yalvac
Yenisehir
Yerköy
Yıldızeli
Zara
Zile

Dünyanın her tarafında muhabirleri vardır.

Her türlü Banka işleri yapar.

SULFATO (KİNİN) KULLANMAĞI İHMAL ETMEYİNİZ

Sulfato (Kinin) adını memleketimizde bilmeyen kimse varmıdır ?

Pek çok senelerden beri o zalim sıtma gizli veya aşikâre nöbetleriyle kendini hissettirmeğe başlayınca, halkımızın Hızır gibi imdadına yetişen bu kıymetli ilâç, eskiden olduğu gibi, şimdi gine her eczanede serbest satılmaktadır.

Eski sıtması olanlar nöbeti önlemek için, hastalar şifa bulmak için sıtmasız olanlar hastalığa yakalanmamak için daima Kinine muhtaçtırlar.

Kinin kendisinden beklenen tesirleri daima göstermiş ve her zaman ve her devirde sıtmaya karşı en şifalı ilâç olarak mevkini muhafaza etmiştir.

Kinin yalnız sıtmaya karşı değil, Grip, Nezle ve Kırıklık gibi kış ve soğuk algınlığı hastalıklarında fevkalâde iyi gelir.

Eskiden beri daima şifa getirmiş olan Sulfato (Kinin) Toz, Hap ve Ampul şeklinde olarak her kese emrine amadedir.

Lazım oldukça Sulfato (Kinin) kullanmağı hatırdan çıkarmayınız.

Kinin her türlü emlahı istenilen miktarda
TÜRKİYE KIZILAY DERNEĞİNİN İSTANBUL
SATIŞ DEPOSU MÜDÜRLÜĞÜNDEN

serbest olarak temin edilebilir

SÜMERBANK

Sermayesi : 200.000.000 Türk Lirası

Merkezi : Ankara

Şubesi : İstanbul

Bürosu : Iskenderun

Her nevi Banka muamelelerini yapar, En müsait şartlar ve ikramiyelerle mevduat kabul eder.

Müessese ve Fabrikaları :

Sümerbank Çimento Sanayii Müessesesi — Sivas

Sümerbank Deri ve Kundura Sanayii Müessesesi — Beykoz

Sümerbank Sellüloz Sanayii Müessesesi — İzmit

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi — Karabük

Sümerbank Kütahya Keramik Fabrikası — Kütahya

Sümerbank İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi

Merkezi — İstanbul

Fabrikaları :

Adana ve Ceyhan Çırçır ve Prese Fabrikaları, Adana, Bakırköy, Ereğli (Konya), İzmir — Halkapınar ve Malatya pamuk ipliği ve pamuklu Dokuma Fabrikaları, Bünyan, Bursa, Defterdar, Hereke ve Isparta Yünüpliği ve Yünlü Dokuma Fabrikaları, Gemlik Sunğipek Fabrikası, Nazilli Basma Fabrikası, Taşköprü Kendir Fabrikası.

Toptan Satış Mağazaları :

Adana, Diyarbakır, Erzincan, Eskişehir, Konya, Kayseri, Malatya, Samsun, Trabzon, Zonguldak.

Perakende Satış Mağazaları :

Ankara, İstanbul, (Bahçekapı ve Beyoğlu), İzmir.

İŞTİRAKLERİ :

Türkiye'de Şeker Fabrikaları A. Ş. Türk Ticaret Bankası A. Ş. Umumî Mağazalar T. A. Ş. Halk Bankası T. A. Ş. Güven T. A. Sigorta Sosyetesı, Ankara Çimento Fabrikası Türk Limited Şirketi, Kumtaş Limited Şirketi gibi mühim malî ve sınaî ve ticarî teşebbüslerde de iştirâkı vardır.

T Ü R K TİCARET BANKASI A. Ş.

Kuruluş tarihi : 1914

1949

YILI İKRAMIYE PLANI

Küçük alacaklı hesaplarındaki paraları "100,, liranadan aşağı düşmiyenlere dağıtılacak ikramiyeler:

3	Adet	10.000 = 30.000
3	"	5.000 = 15.000
12	"	1.000 = 12.000
18	"	500 = 9.000
30	"	100 = 3.000
120	"	50 = 6.000

ÇEKİLİŞ TARİHLERİ :

10 MART 1949

11 TEMMUZ 1949

10 KASIM 1949

S I T M A

Savaşını Zafere götürecek maddeler

« P A L U D R I N E »

Sıtma mücadelesinde mükemmelen kullanılan yeni keşfedilmiş
bir tıbbi müstahzar "Paludrine" hydrochloride'dir.

ve

"A V L O N M A R K A L I"

MEPACRINE HYDROCHLORIDE

MEPACRINE METHANESULPHONATE

PAMAQNIN

QUINO - PAMAQNIN

PAMAQUIN COMPOUND

Sıtma mücadelesinde kullanılan tıbbi müstahzarlardır.

IMPERIAL CHEMICAL (PHARMACEUTICALS) LTD. ENGLAND
tarafından imal edilmektedir.

« G A M M E X A N E »

markalı

gamma benzene hexachlorure

Sıtma mücadelesinde sivrisinek ve bilûmum haşeratin
imhasında kullanılan fevkalâde müessir yeni
bir müstahzardır.

IMPERIAL CHEMICAL INDUSTRIES LTD. LONDON
tarafından imâl edilmektedir.

Türkiye Umum Vekili :

IMPERIAL KEMIKAL INDUSTRIS (TURKEY) LTD.

Galata - İstanbul

P. K. 1451

Telefon: 43520

ANADOLU

ANONİM TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Türkiyenin en Büyük Sigorta Şirketi Türkiye İş Bankası A. Ş.
ve T.C. Ziraat Bankası Kurumu Sermaye ve İhtiyatı: 5.832.00 T.L.

20 sene zarfında tediye etmiş olduğu hasar tazminatı 20 milyon
Türk lirasıdır.

YANGIN

HAYAT

NAKLİYAT

KAZA

Sigortalarınız için en müsait şartları "ANADOLU" da bulabilirsiniz.

Şirket Merkezi: Anadolu Sigorta Hanı, Eski Hüdavendigâr
Hanı, Galata Eski Yolcu Salonu karşısında

Telefon Numaraları: Santral - 44653-2-1 — Müdür: 44039

Fen Müşaviri: 43954.

Posta Kutusu: 1845 - Galata.

Ankara Şubesi :

Anafartalar Caddesi Evkaf İç Hanı Kat: 2 No. 219
Telefon: 10109.